
**Saneeraussuunnitelman laatiminen historiallisesti arvokkaalle
ja suojellulle pihaympäristölle**

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö
Maisemasuunnittelun koulutusohjelma
Lepaa, kevät 2014

Maria Raunio

LEPAA

Maisemasuunnittelun koulutusohjelma

Tekijä

Maria Raunio

Vuosi 2014

Työn nimi

Saneeraussuunnitelman laatiminen historiallisesti arvokkaalle ja suojellulle pihaympäristölle

TIIVISTELMÄ

Historiallisesti arvokkaiden ja suojeltujen kohteiden saneeraussuunnittelussa on otettava huomioon monia asioita, jotta suunnitelmasta saataisiin kohteen historiallista arvoa kunnioittava tuotos. Ennen suunnitelman laadintaa on tehtävä esiselvitystyötä, joka sisältää muun muassa perehtymistä kohteen historiaan.

Tämän opinnäytetyön toiminnallinen osuus oli saneeraussuunnitelman laatiminen Helsingin Vuosaaressa sijaitsevan hotelli Vuorannan pihaympäristölle. Hotelli Vuoranta, alkuperäiseltä nimeltään Oy Alko Ab:n Koulutuskampus, on puutarhahistoriallisesti arvokas ja suojeltu kohde, jonka pihasuunnittelusta on vastannut kuuluisa maisema-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröijer. Hotelli Vuoranta on ollut tyhjillään noin viisi vuotta, ja sen pihaympäristön kunnossapito on laiminlyöty. Rosenbröijerin alkuperäinen pihasuunnitelma on hautautunut vuosien saatossa rehevöityneen kasvillisuuden sekaan. Saneeraussuunnitelmassa pyrin palauttamaan hotelli Vuorannan pihaympäristön takaisin entiseen loistoonsa Rosenbröijerin tyyliä kunnioittaen.

Saneeraussuunnitelman laatimisen pohjatyönä olen tutkinut 1900-luvun puutarhataiteen historiaa sekä Rosenbröijerin omintakeista tyyliä ja suunnittelufilosofiaa. Olen käynyt läpi hänen laatimiaan pihasuunnitelmia ja kiinnittänyt erityistä huomiota kasvivalintoihin, muotokieleen sekä materiaaleihin. Opinnäytetyössä on myös käsitelty rakennetun ympäristön suojelua, sekä suojeltujen ja historiallisesti merkittävien kohteiden korjauskentamista Suomessa.

Saneeraussuunnitelman laadintaa edeltävä inventointiprosessi osoittautui kokonaisuudessaan hyödylliseksi työvälineeksi, kun halutaan saada tietoa suunniteltavan kohteen historiasta sekä kunnosta. Historiallisten ja suojeltujen kohteiden ylläpitoon sekä yleiseen suhtautumiseen tulisi kuitenkin kiinnittää entistä enemmän huomiota myös tavallisten kansalaisten tasolla.

Avainsanat inventointi, puutarhataide, puutarhahistoria, saneeraus, suunnittelu

Sivut

44 s. + liitteet 11 s.

LEPAA

Degree program in landscape designing

Author

Maria Raunio

Year 2014

Subject of Bachelor's thesis

Planning the renovation design to historical and protected courtyard

ABSTRACT

When renovating targets which are protected and historically valuable there are several things to concern. Before preparing the plan, one must for example familiarize to oneself to the history of the renovation target.

The functional part of this thesis was to prepare the renovation design to the courtyard of hotel Vuoranta, originally named the training center of Oy Alko Ab. The courtyard of hotel Vuoranta is valuable from the point of view of garden history and because of that it has been protected. A famous Finnish landscape architect Maj-Lis Rosenbröijer has been responsible for the garden design. Hotel Vuoranta has been unused for about five years now and it has caused the eutrophication of the garden. The original design of Rosenbröijer has disappeared in the surrounding vegetation and the purpose of the renovation design is to restore Rosenbröijer's original designs to the present day.

For background research for preparing the renovation plan the history of the garden arts from the 20th century and the unique style and designing philosophy of Rosenbröijer were studied. Her garden designing was studied and extra attention to the use of vegetation, design language and materials was paid. Information about the protection and renovation of constructed environments and historically valuable subjects in Finland were also collected.

Inventory process, which preceded the renovation designing turned out to be a useful tool to get information about historically valuable targets. It is also very important to treat historical and protected attractions with respect even on the level of common citizens.

Keywords inventory, garden art, garden history, renovation, designing

Pages 44 p. + appendices 11 p.

SISÄLLYS

1	johdanto	4
2	Moderni maisema-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröijer	1
2.1	1900- luvun alun puutarha-arkkitehtuuri.....	1
2.2	Moderni maisemasuunnittelu	2
2.3	Rosenbröijerin ura	4
2.4	Rosenbröijerin saamat vaikutteet	5
2.5	Suunnittelu	6
2.5.1	Piirustustekniikka	7
2.5.2	Muotokieli	8
2.5.3	Kasvillisuus	10
2.5.4	Materiaalit.....	11
3	Rakennetun ympäristön suojelu Suomessa	12
3.1	Suojelun välineet	12
3.1.1	Suojelu kaavassa.....	13
3.1.2	Eritislait	14
3.2	Korjausrakentaminen suojellussa ja historiallisesti merkittävässä kohteessa ...	15
4	Hotelli Vuorannan pihaympäristön saneeraussuunnittelu	18
4.1	Hotelli Vuoranta	18
4.2	Maastoinventointikäynnit.....	19
4.3	SWOT.....	20
4.4	Alueen nykytilan yleiskuvaus maastoinventointien perusteella.....	22
4.4.1	Paikoitusalue.....	23
4.4.2	Etupiha.....	26
4.4.3	Sisäpiha 1.....	28
4.4.4	Sisäpiha 2.....	30
4.4.5	Takapiha	32
4.4.6	Rannan ympäristö	34
4.4.7	Luonnontilainen alue	36
4.5	Saneeraussuunnitelman työstäminen sekä yhteenveto	37
5	Pohdinta ja Johtopäätökset	43
	lähteet	45

Liite 1	Rosenbröijerin usein käyttämiä kasveja
Liite 2	Teemakartat
Liite 3	Inventointikartta
Liite 4	Saneeraussuunnitelma
Liite 5	Kustannusarvio
Liite 6	Alkuperäiset suunnitelmat alueesta

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia saneeraussuunnitelma kuuluisan maisema-arkkitehdin, Maj-Lis Rosenbröjlerin, suunnitteleman hotelli Vuorannan pihaympäristölle. Työn tilaajana toimi vantaalainen rakennuttajayritys BQ-Laskenta Oy.

Koska kohde on puutarhataiteellisesti ja -historiallisesti arvokas kokonaisuus, tuli ennen saneeraussuunnitelman työstöä suorittaa inventointiprosessi, joka piti sisällään kohteen historiaan tutustumista, maastoinventointikäyntejä sekä arvotusta. Saneeraussuunnitelman perimmäisenä tarkoituksena oli saattaa ränsistynyt hotellin piha entiseen loistoonsa pihan alkuperäistä suunnittelijaa, Rosenbröjleriä kunnioittaen.

Opinnäytetyön raportointiosuus koostuu hotelli Vuorannan saneeraussuunnitelman laadintaa edeltävästä esiselvitystyöstä. Opinnäytetyö alkaa laaja-alaisella 1900-luvun puutarhataiteen historian tarkastelulla. Osiossa käsitellään 1900-luvun alussa syntynyttä uutta arkkitehtonista puutarhatekniikkaa, sekä modernismiksi kutsutun ideologian vaikutusta puutarhasuunnitteluun.

Tämän pohjustuksen jälkeen on vuorossa modernin maisema-arkkitehdin Maj-Lis Rosenbröjlerin suunnittelufilosofian sekä suunnittelutyylin analysoiminen. Tämä osio on tärkeä osa saneeraussuunnitelman esiselvitystyötä, sillä Rosenbröjler vastasi aikanaan hotelli Vuorannan pihaympäristön suunnittelusta, ja näin ollen hänen suunnittelutyylinsä tutkiminen antoi tärkeää tietoa saneeraussuunnitelman laatimisen kannalta. Koska saneeraussuunnitelma laadittiin suojellulle kohteelle, käsitellään seuraavassa kappaleessa rakennetun ympäristön suojeluun sekä historiallisten kohteiden inventointiin liittyviä asioita.

Historiallisen esiselvitystyön jälkeen on vuorossa hotelli Vuorannan pihaympäristön saneeraussuunnittelua käsittelevä osio, jossa kaikkea edellisissä osioissa käsiteltyä tietoa sovelletaan niin sanotusti käytäntöön. Osiossa käydään läpi muun muassa hotellin pihaympäristön nykytilan kunto, tarvittavat korjaustoimenpiteet sekä suunnitteluprosessi teemakarttoja ja valokuvia apuna käyttäen. Työn lopussa esitellään hotelli Vuorannan saneeraussuunnitelma inventointikarttoineen ja kustannusarvioineen.

2 MODERNI MAISEMA-ARKKITEHTI MAJ-LIS ROSENBRÖIJER

Maj-Lis Rosenbröijer on yksi tunnetuimmista suomalaisen modernin maisema-arkkitehtuurin edustajista, ja hän on suunnitellut lukuisia julkisia ja yksityisiä pihvoja ympäri Suomea. Tässä osiossa käsitellään Rosenbröijerin omintakeista ja tunnistettavaa suunnittelutyyliä sekä sen muotoutumiseen vaikuttaneita henkilöitä ja ilmiöitä.

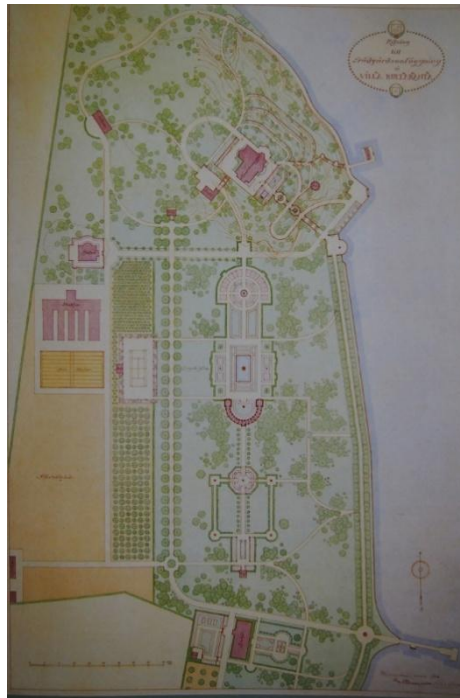
2.1 1900- luvun alun puutarha-arkkitehtuuri

Kansainväliset ja kansalliset ideologiat ovat vaikuttaneet vuosisatojen ajan puutarha- ja maisema-arkkitehtuuriin, ja rakennettua ympäristöä on aina pyritty muokkaamaan oman aikansa suunnittelulähtökohtien mukaan (Wikispaces n.d.). 1900- luku oli Suomessa yhteiskunnallisten mullistusten aikaa, joka vaikutti myös taiteen, arkkitehtuurin sekä puutarha-arkkitehtuurin tyyliin. Kapitalismi, ja sitä myötä keskiluokan vaurastuminen ja kaupungistuminen näkyi suunniteltujen huvila- ja piha-puutarhojen yleistymisenä, ja kaupunkisuunnittelun uudet virtaukset loivat pohjaa uudelle viheraluesuunnittelulle. (Häyrynen, Eskola, Frondelius & Leskinen 2001, 26.) Suomen arkkitehtuuri ja maisema-arkkitehtuuri saivat 1900-luvulla vaikutteensa Saksasta joko suoraan tai Ruotsin kautta. Myöhemmin, vuosisadan puolella välissä, myös tanskalainen maisema-arkkitehtuuri toi vaikutteita Suomeen suomalaisten maisema-arkkitehtien hakiessa koulutustaan Tanskasta. (Sorsa 2011, 21.)

Aiemmin suosittu luonnonmukainen ja pehmeälinjainen maisemapuutarha sai 1900-luvun alussa tehdä tilaa arkkitehtoniselle ja suoraviivaiselle tyyliin. Saksalaisen arkkitehdin Hermann Muthesiuksen sanoin "Rakennuksen ja puutarhan yhdistäminen yhdeksi kokonaisuudeksi on mahdollista vain säännöllisen puutarhan avulla". Muthesius viittasi tällä arkkitehti Reginald Blomfieldin vuonna 1892 julkaisemaan muotopuutarhaa puolustaneeseen teokseen *The Formal Garden in England*. Sen mukaan puutarha oli nähtävä rakennuksen loogisena jatkeena, huoneita vastaavana tilasarjana. Puutarha alettiin nähdä osana rakennetun ympäristön kokonaisuutta, ja se ilmeni arkkitehtien ja puutarha-arkkitehtien yhteistyön lisääntymisenä. (Häyrynen ym. 2001, 250-256.)

Tyylilliset muutokset saivat alkunsa saksalaisesta, tiukkaa muotopuutarhaa suosivasta Architekturgartenista sekä 1800- luvun maanläheisempää ja persoonallisempaa tyyliä ihannoivasta englantilaisesta Arts and Crafts -liikkeestä. Nämä kaksi tyyliä muodostivat uuden puutarha-aatteen, niin kutsutun uuden arkkitehtonisen puutarhatyylin, jota sovellettiin etenkin porvariston puutarhoihin. Merkittävimpiä uuden tyylin edustajia Suomessa olivat Saksassa opiskelleet puutarha-arkkitehdit Bengt Schalin (1889-1982) sekä Paul Olsson (1890-1973), joista jälkimmäinen tuli myöhemmin tunnetuksi vapaamuotoisen funktionalistisen tyylin kehittäjänä. (Häyrynen ym. 2001, 26-27, 110, 258.)

Arkkitehtonisen puutarhatyylin tunnusomaiset piirteet oli lainattu renessanssin ja barokin aikaisista puutarhoista. Keskeisiä piirteitä olivat symmetria, aksaalisuus, geometrisuus, "huonetilojen" muodostaminen sekä arkkitehtuuriin tukeutuva suunnittelu, joka salli myös vapaamuotoisemman linjan esimerkiksi luonnonmukaisen metsäpuutarhan muodossa. Suunnittelussa tuli huomioda ympäröivä luonto, maaperä, ilmasto sekä puutarhan tarkoituksenmukaisuus, joka näkyi Suomessa muun muassa terrassien sekä pergoloiden käyttöön ottamisena. Muotokieli määräytyi kuitenkin ensisijaisesti kaupunkirakenteellisista tai rakennuksen arkkitehtonisista lähtökohdista eikä suhde kokonaisuutenaan ollut niin oleellinen. Svante ja Paul Olssonin suunnittelema Kultarannan puutarha (Kuva 1) Naantalissa (1914-1920) on ensimmäisiä arkkitehtoniseen tyyliin suunniteltuja puistoja Suomessa. (Häyrynen ym. 2001, 110,112, 260.)

Kuva 1. Kultarannan puutarhasuunnitelma 1916. (Hortus Fennicus, Suomen puutarhataide 2001).

2.2 Moderni maisemasuunnittelu

Yhteiskunnalliset ja kulttuuriset uudistukset vaikuttivat 1900-luvulla modernismin syntyyn, joka ilmeni myös eri taiteenalojen saralla. Sanoja *moderni* tai *modernismi* käytetään usein kuvailemaan tietynlaista tyyliä tai ilmaisua. Usein puhekielessä tällaisella "tyylillä" tarkoitetaan jotakin uudenäikäistä tai nykyaikaista. Modernismi ei kuitenkaan ole itsessään tyyli, vaan se pitää sisällään useita eri taiteen tyyliuuntauksia (Vallius n.d.). Modernilla taas voidaan viitata historialliseen vaiheeseen jota kuvastaa siirtyminen feodaalisesta järjestelmästä kapitalismiin, "uuteen aikakaudteen". Kyseiseen aikakausi yhdistetään usein myös rationalismiin sekä maallistumiseen. Modernismia on Suomessa tutkittu usein arkkitehtuurin yhteydessä, ja modernismilla viitataan tällöin usein funktionalismiin tai historismiin (Sorsa 2011, 11). Modernismi on siis käsitteenä hyvin tulkinanvarainen, ja se ilmenee eri tavoin eri taiteenaloilla. Yhdistävä tekijä on

kuitenkin se, että sanalla *moderni* tehdään ero vanhan ja uuden modernin aikakauden välillä (Lehtonen n.d.).

Modernismi suosi arkkitehtonista näkemystä, jonka mukaan taideteollisuussuunnittelulla oli tiiviisti vaikutusta arkkitehtuuriin (Koho 1999, 18). Ajattelumallin lähtökohtana voidaan pitää klassismia vastustanutta, Englannissa 1800-luvun puolivälissä syntynyttä Arts-and-Crafts -liikettä sekä 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa vaikuttanutta Art Nouveau -liikettä, jota voidaan pitää eräänlaisena modernin tyylin uranuurtajana. Modernismi ja moderni arkkitehtuuri salli suunnittelijan oman persoonallisuuden esille tuomisen, jonka klassistinen arkkitehtuuri kielsi. (Varonen n.d..)

Modernista maisemasuunnittelusta puhuttaessa ajatellaan usein geometrisesti, selkeästi ja linjakkaasti suunniteltuja alueita, joiden muodot, kuviot tai ideat toistavat itseään esimerkiksi kasvillisuudessa tai pintamateriaaleissa. Kaiken ylimääräisen koristelun sijaan asiat pyritään yksinkertaistamaan ja muodot pelkistämään (Wikispaces n.d.). Funktionalistisessa tyyliisuuntauksessa on yhtäläisyyksiä tämän ajattelutavan kanssa. Pelkistetyin muotokielen lähtökohtana oli Louis Sullivanin ajatus Form Follows Functionista, jossa suunnittelun lähtökohtana on se että suunniteltavan asian, oli se sitten rakennus, esine tai piha, osien on palveltava ennen kaikkea sitä tarkoitusta, mitä varten ne ovat olemassa (Varonen n.d.). Tämä vaikutti muotokielen pelkistymiseen ja geometrysten muotojen suosimiseen (Wikispaces n.d.).

1960-luvulla alettiin Yhdysvalloissa liittää postmodernismiksi kutsuttu filosofinen tyyliisuuntaus arkkitehtuuriin (Arkkitehtuurimuseo n.d.). Postmodernismia voidaan kutsua myös jälki- tai myöhäismodernismiksi (Vallius n.d.). Siinä missä modernistinen arkkitehtuuri vältti symmetriaa ja historiallisia lainauksia, salli postmoderni arkkitehtuuri eri historian aikakausien tyylien sekoittelun. Suomessa postmodernistista arkkitehtuuria alkoi esiintyä 1980-luvulla. Uusi tyyliisuuntaus oli koristeellista ja monumentaalista, ja taloudellisen nousukauden myötä myös materialismi sekä yksilöllisyyttä korostava "city-kulttuuri" nousivat pinnalle. (Arkkitehtuurimuseo n.d..)

Modernismi on käsitteenä hyvin tulkinnanvarainen, ja sen alkamisajan kohdasta on monia mielipiteitä tulkitsijasta riippuen. Esimerkiksi taidehistoriallisesti tulkittuna moderni taide tarkoittaa 1800-luvun puolivälin jälkeen tehtyä taidetta, jossa alettiin vanhemman klassisen taiteen sijaan kuvaamaan omaa modernia aikaa (Hautamäki, 2010). Ihminen tuottaa koko ajan oman aikansa aikalaistaidetta eli nykytaidetta, joka siirtyy moderniin taiteeseen uuden nykytaiteen syntyessä. Näin ollen taidehistoriallisesta näkökulmasta katsoen 1900-luvun moderni maisemasuunnittelu on ollut sen hetken "nykytaidetta". Nykytaiteen muuttuessa ja siirtyessä moderniin taiteeseen se muuttaa samalla modernia taidetta ja sen käsitettä. (Hautamäki, 2010.) Sanaa *moderni* käytetäänkin usein, kun puhutaan jostain nykyaikaisesta.

Leonardo Benevolon kirjassa *History of Modern Architecture* (1971) modernismin alku yhdistetään teknologian kehitykseen sekä teolliseen vallankumoukseen, joka johti nopeaan urbanisoitumiseen ja näin ollen myös

kaupunkisuunnitteluun. Nikolaus Pevsnerin on kirjassaan *The Sources of Modern Architecture and Design* (1985) samoilla linjoilla Benevolon kanssa. Modernistisen arkkitehtuurin ilmiöt nähdään sen ajan ilmentyminä sekä rationalistisena ajatuksen tuotteena. Sigfried Giedion korostaa kirjassaan *Space, Time and Architecture* (1941) rationaalisen ajattelun sijaan renessanssin ihmiskeskeistä ja luonnontieteisiin luottavaista maailmankuvaa modernismin ideologian syntymisessä. Henry Russell Hitchcockin teoksessa *Architecture- Nineteenth and Twentieth Centuries* (1958) modernismi nähdään jatkuvana historiallisena kehitysprosessina kahden vuosisadan ajan. Modernismi jaetaan kahteen sukupolveen, josta ensimmäiseen sukupolveen kuuluvat art nouveau -arkkitehdit ja toiseen sukupolveen 1920-luvun funktionalistit. Richard Weston taas painottaa kirjassaan kuvataiteen, erityisesti kubismin, vaikutusta modernistisen arkkitehtuurin muotoutumiseen. (Koho 1999, 8-11.)

Voidaan siis päätellä, että modernismin lähtökohdille on yhtä monta teoriaa kuin on teoreetikkoakin, ja aikojen kuluessa modernismia käsitteleviä teoksiin on lisätty jatkuvasti uusia lukuja ja päivityksiä. Modernismi, ja sitä kautta modernistinen arkkitehtuuri on moninainen ilmiö, joka sisältää useita ristiriitaisia teesejä ja on näin ollen teoreettisesti hyvin hajanainen. (Koho 1999, 12.)

2.3 Rosenbröijerin ura

Enni Maj-Lis Rosenbröijer (4.3.1926, Pyhtää - 11.11.2003, Espoo) toimi maisema-arkkitehtina 1950-luvulta 1990-luvun loppuun asti. Rosenbröijer opiskeli Helsingin maatalous- ja metsätieteiden laitoksella vuosina 1949-1951, ja jatkoi opiskeluaan Tanskan taideakatemiassa Kööpenhaminassa tunnetun tanskalaisen maisema-arkkitehti C. Th. Sørensenin opetuksessa vuoteen 1953 asti. Rosenbröijer on uransa alkuvaiheilla hakenut oppia myös tunnettujen maisema-arkkitehtien, kuten Paul Olssonin sekä Onni Savonlahden toimistoista. (Sorsa 2011, 30.)

Valmistuttuaan ja Suomeen palattuaan Rosenbröijerin perusti oman suunnittelutoimiston vuonna 1957, joka sijaitsi suurimman osan ajasta hänen kotitalossaan Espoossa. Toimistossa työskenteli hänen lisäksi hortonomikoulutuksen saaneita henkilöitä, joilla oli suuri vastuu Rosenbröijerin ideoimien luonnosten puhtaaksi piirrosta. Rosenbröijer valvoi käytettävää piirustustekniikkaa, ja teki aina lopullisen hyväksynnän valmiiden suunnitelmien osalta. (Sorsa 2011, 31-32.)

Rosenbröijer on uransa aikana laatinut satoja pihasuunnitelmia sekä yksityisille että julkisille pihaille. Hän osallistui moniin suunnittelukilpailuihin, ja voitti esimerkiksi Helsingin kaupungin ja Helsingin puutarhayhdistyksen järjestämän kilpailun, jonka tuloksena syntyi yksi hänen päätöistään, Leninipuisto, vuosina 1969-1962. Muita Rosenbröijerin tunnettuja töitä ovat muun muassa restaurointisuunnitelma Kultarannan puutarhaan Naantaliin vuosina 1964-1966 sekä tasavallan presidentin virka-asunnon Mäntyniemen puutarha vuosina 1991-1993. (Arkkitehtuurimuseo n.d..)

Rosenbröijer toimi SPAFTA:n (*Suomen puutarha-arkkitehdit – Finlands Trädgårdsarkitekter ry*) sihteerinä ja varapuheenjohtajana, ja vuosina 1973-1975 SPAFTA:n puheenjohtajana. Rosenbröijer on myös ollut IFLA:n (*the International Federation of Landscape Architects*) edustajana Suomesta vuosina 1964-1969. (Sorsa 2011, 33-34.) Hän toimi myös opettajana ja kilpailutuomarina ja kuului Kaunis Koti- lehden toimikuntaan. Rosenbröijer on kirjoittanut Anna-Liisa Ahmavaaran kanssa kirjan *Pihoja Ja Puutarhoja* vuonna 1968. (Arkkitehtuurimuseo n.d..)

Rosenbröijer teki uransa aikana yhteistyötä lukuisten arkkitehtien kanssa, joista tunnetuimpina voidaan pitää Raili ja Reima Pietilää. Heidän kanssaan Rosenbröijer vastasi muun muassa Mäntyniemen sekä New Delhissä sijaitsevan Suomen suurlähetystön (1985-1989) suunnittelusta. (Sorsa 2011, 37.)

2.4 Rosenbröijerin saamat vaikutteet

Rosenbröijer on pitkän uransa aikana saanut omintakeiseen ja tunnistettavaan suunnittelu tyyliinsä vaikutteita monilta alan ammattilaisilta ympäri maailmaa. Ulkomailla vietetyt opiskeluvuodet sekä tunnettujen maisema-arkkitehtien toimistoissa työskenteleminen loivat pohjaa Rosenbröijerin oman tyylin muodostumiselle. Rosenbröijer matkusti uransa aikana paljon ja teki myös opintomatkoja sekä seurasi kotimaisia ja ulkomaisia alan lehtiä. (Sorsa 2011, 39.) Maisema-arkkitehtuurissa tapahtuvien muutosten ja trendien seuraaminen piti Rosenbröijerin ajan tasalla, ja hän toimi esimerkiksi alunperin Amerikasta lähtöisin olevien puuritilöiden (Kuva 7b) käytön uranuurtajana Suomessa. Ulkomailta tulleet vaikutteet Rosenbröijer osasi sulauttaa hyvin Suomen oloihin, eivätkä ne näin ollen tuntuneet vierailta elementeiltä. (Sorsa 2011, 40-41.)

Rosenbröijer pääsi uransa alkuvaiheilla kuuluisan puutarha-arkkitehti Paul Olssonin oppeihin, ja Olssonin vapaamuotoinen funktionalistinen tyyli vaikutti varmasti osaltaan Rosenbröijerin suunnittelutyyliin. Kuten arkkitehtonisessa pihasuunnittelussakin, korosti Rosenbröijer suunnittelussaan pihan käyttökelpoisuutta, sekä rakennuksen arkkitehtuurin ja ympäristön huomioon ottamista. Piha oli niin sanotusti olohuoneen jatke, ja sen tuli esteettisten arvojensa lisäksi ennen kaikkea tarjota käyttäjälleen erilaisia toimintoja. Rosenbröijer on myöhemmin tehnyt kunnostus- ja laajennussuunnitelmia Olssonin ja hänen isänsä Svante Olssonin suunnittelemaan Naantaliin Kultarannan puutarhaan, jota pidetään yhtenä ensimmäisistä arkkitehtoniseen tyyliin suunnitelluista puutarhoista Suomessa. (Sorsa 2011, 30-31.)

Rosenbröijerin suunnittelutyyli on hänen pitkän uransa aikana ehtinyt muovautumaan sen aikaisten aatteiden mukaan. Modernina maisema-arkkitehtina Rosenbröijer saattoi ilmaista omaa persoonaansa suunnitelmiensa kautta, ja onnistui näin luomaan omanlaisensa suunnittelutyylin. Rosenbröijerin suunnittelutyyli oli pelkistettyä, pehmeää ja käytännöllistä, mutta siinä oli silti nähtävissä myös arkkitehtonista geometrisuutta ja suoralinjaisuutta. Rosenbröijerin tyyli oli funktionalistista 1970-luvulle saakka, josta se 1980-luvun aikana vaihtui postmodernistiseksi. 1990-luvulla

hänellä alkoi luonnonkasvivaihe, joka kesti Rosenbröijerin uran loppuun saakka. Ekologisuus näkyi Rosenbröijerin suunnitelmissa erityisesti ympäröivien luonnonilojen sekä hyötymaiden huomioon ottamisena. (Sorsa 2011, 43-44.)

2.5 Suunnittelu

Maj-Lis Rosenbröijerin suunnittelutyö oli hyvin omintakeinen, tunnistettava ja taiteellinen. Hän on satojen suunnittelemiensa puutarhojen kautta onnistunut luomaan oman suunnittelutyylinsä: *majkenilaisuuden* (Sorsa 2011, 38). Pitkän uransa aikana Rosenbröijer on saanut vaikutteita lukuisilta muilta arkkitehdeilta ja suunnittelijoilta ympäri maailmaa. Eri suunnittelutyylejä ja ideoita yhdistämällä ja soveltamalla Rosenbröijerin majkenilainen suunnittelutapa on nyt oma tyyliinsä puutarhasuunnittelussa.

Rosenbröijerin suunnittelutyöanalysoinnissa on käytetty apuna Hanna Sorsan Pro gradua Maisema-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröijer ja moderni piha (2011), sekä Rosenbröijerin ja Anna-Liisa Ahmavaaran kirjoittamaa kirjaa Pihaja ja puutarhoja (1968), jossa on esitelty 23 Rosenbröijerin suunnittelemaa pihaa. Osa pohdinnoista perustuu myös opinnäytetyön kirjoittajan omiin oivalluksiin ja havaintoihin.

Modernin maisema-arkkitehtuurin edustajana Rosenbröijerin tyylistä voidaan löytää niin uutta, vanhaa kuin lainattuakin. Itse kehitettyä tai ei, Rosenbröijer on onnistunut muokkaamaan muualta lainaamansa ideat omanlaisikseen. Rosenbröijerin suunnittelemaat pihat ovat tunnistettavissa niin kasvillisuuden, muotokielen kuin materiaalienkin kautta (Sorsa 2011, 38). Hänen suunnittelutyylissään on vaikutteita suoralinjaisesta arkkitehtonisesta puutarhasta, luonnollisesta maisemapuutarhasta sekä modernista ja innovatiivisesta puutarhasta. Rosenbröijerin modernissa maisemasuunnittelussa yhdistyvät vapaamuotoinen ja taiteellinen suunnittelutyö sekä teknokratian vaade suunnittelussa (Sorsa 2011, 39).

Pihaympäristöjä suunnitellessaan Rosenbröijer otti aina huomioon kulloisenkin kohteen niin kutsutun paikan hengen. Rakennus, ja sen muoto, materiaalit, sisustus ja värit sekä ympäröivät luonnonolot toimivat usein lähtökohtina suunnittelussa, ja kaunis ympäristö pyrittiin luomaan paikallisten luonnonolojen avulla. Sillä, oliko kohde yksityispiha tai teollisuusalue ei ollut vaikutusta hänen suunnittelutyöhönsä (Sorsa 2011, 42, 33).

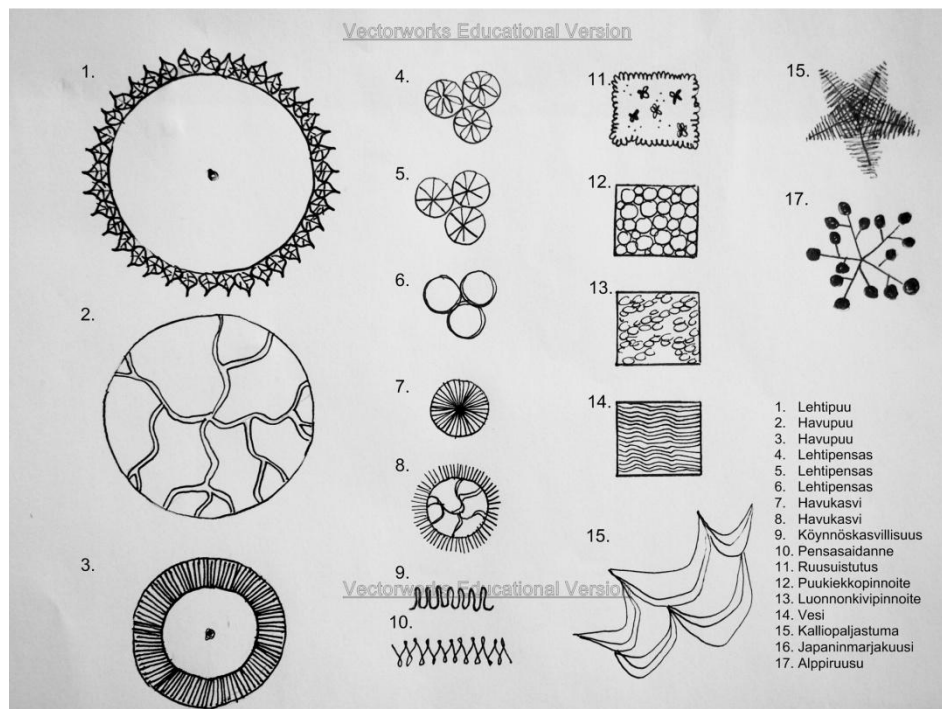
Seuraavat otteet ovat Rosenbröijerin ja Ahmavaaran Pihaja ja puutarhoja (1968) -kirjan alkusanoista:

"Samalla koko käsityksemme puutarhasuunnittelusta on muuttunut. Aikaisemmin rakennuksen ympäristö tehtiin lähinnä edustavaksi, se oli eräänlainen näyttelytila. Nyt puutarha, varsinkin talon lähin ympäristö, on osa kotia - se on olohuoneen jatke, joka laajenee ja sulautuu kesäiseksi oleskelupihaksi niin lapsille kuin aikuisille."

"Pihan suunnittelussa on muistettava ottaa huomioon se ympäristö, jonka osa se on. Jokaisessa maisematyypissä on oma leimansa ja myös arvonsa, ja on tärkeää saada siitä olennainen esille."

2.5.1 Piirustustekniikka

Rosenbröijerin suunnitelmien piirustustekniikka sekä symboliikka on hänen suunnittelutyylinsä tavoin helposti tunnistettava. Piirustukset laadittiin usein mittakaavaan 1:100 tai 1:200, ja isommissa kohteissa 1:500 tai 1:1000. Piirustukset piirrettiin lyijy- tai tussikynällä skissi- tai kuultopaperille eikä niitä yleensä väritetty. 1980-luvulta lähtien piirustuksien liitteenä oli usein myös kasvi- tai materiaaliluettelo. (Sorsa 2010, 25.)

Kuva 2. Esimerkkejä Rosenbröijerin käyttämistä symboleista sekä niiden piirustustekniikasta (Pihoja ja puutarhoja 1968). Piirustukset: M. Raunio

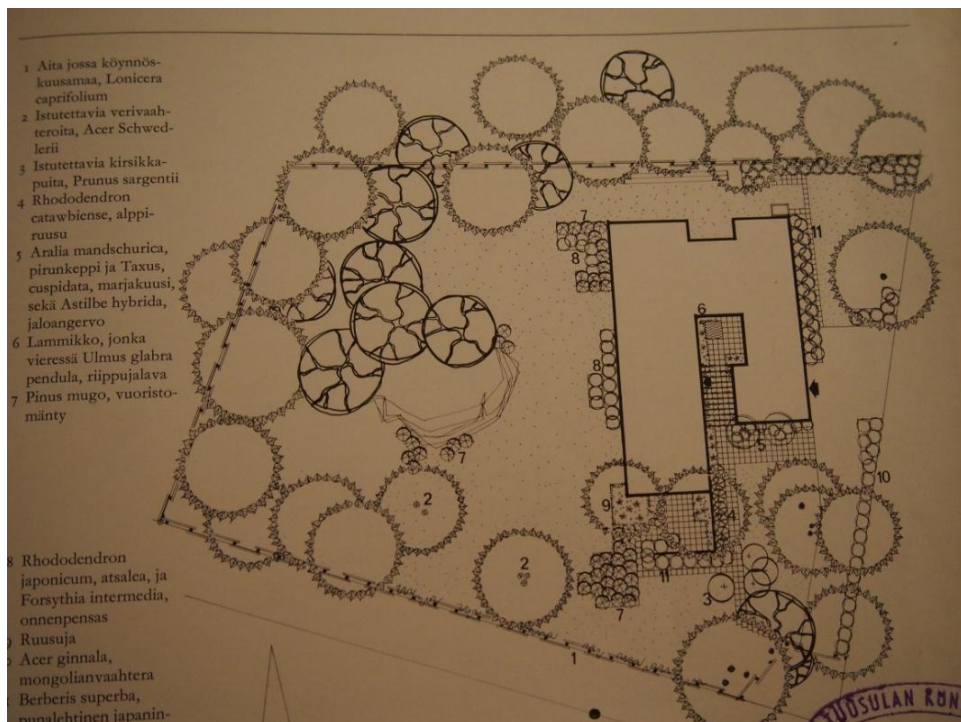
Rosenbröijerin suunnitelmissa on nähtävissä taiteellinen ja sommitelmallinen ote. Suunnitelmat eivät ole liian yksityiskohtaisia tai tarkkoja, ja esimerkiksi jotkut mittausluvut tai istutusten ja materiaalien tarvittavat määrät saattavat olla epätarkasti esitettyjä, "paikanpäällä tarkastettavia" (Sorsa, 2011, 33). Piirustuksissa käytetty symboliikka on sitä vastoin tarkasti toteutettua ja kauniisti piirrettyä. Puiden ja pensaiden symbolit ovat yksityiskohtaisia ja niihin on saatettu piirtää esimerkiksi pieniä lehtiä (Kuva 2). Myös pintamateriaalit, kuten puukiekot, betonilaatat sekä lankkuritilat ovat pikkutakan piirtämisen tuotosta. Piirustustekniikassa on käytetty hyödyksi eri viivanpaksuuksia, ja esimerkiksi rakennukset on voitu piirtää paksummalla viivalla.

Rosenbröijerin laatimat suunnitelmapiirustukset olivat yleensä hänen toimistossaan työskennelleiden henkilöiden puhtaaksi piirtämiä. Rosenbröijerin toimistossa 1960-1980-luvuilla työskennellyt Terttu Laitakari on varttanut muun muassa Rosenbröijerin ja Anna-Liisa Ahmavaaran kirjassa

Pihoja ja puutarhoja (1968) esiteltyjen pihasuunnitelmien piirtämisestä. (Sorsa 2011, 31-33.)

2.5.2 Muotokieli

Rosenbröijer sai käyttöönsä muotokieleen vahvasti vaikutteita muilta alan ammattilaisilta ulkomailta asti. Pienten yksityiskohtien sijaan suunnittelua hallitsivat tarkka sommitelmallisuus sekä suuret kokonaisuudet. (Sorsa 2011, 39, 42.) Rosenbröijerin käyttämä muotokieli vaihteli geometrisista ja dynaamisista linjoista vapaamuotoisiin, kaareviin ja pehmeisiin linjoihin, ja samaan aikaan esiintyessään ne muodostivat vaihtelevia ja hyvin jäsenneltyjä kokonaisuuksia.

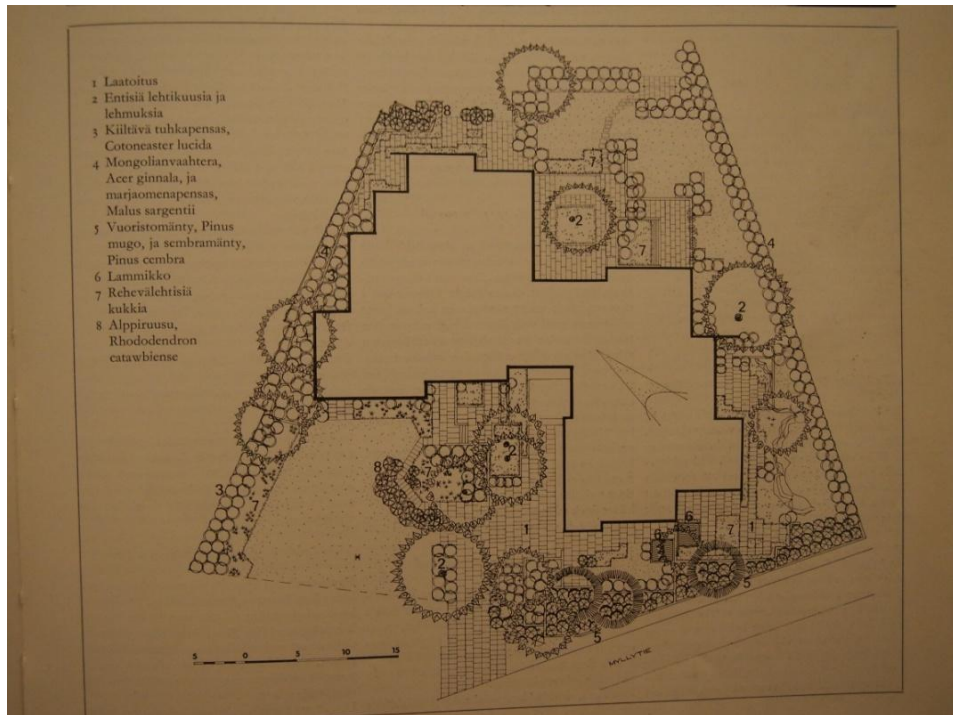

Kuva 3. Villa Ulfes, Westend, Espoo 1962 (Pihoja ja puutarhoja 1968)

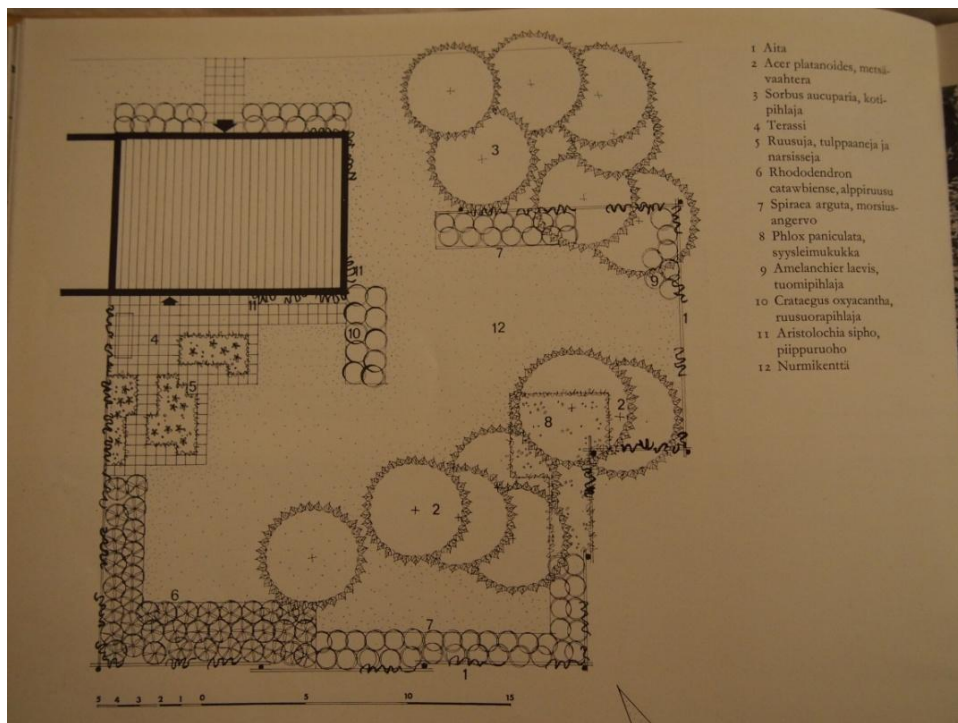
Pihoja ja puutarhoja -kirjassa esiteltyjä suunnitelmia tarkastelemalla voidaan todeta, että muotokieli oli useissa kohteissa hyvin suoraviivaista ja linjakasta rakennuksien lähistöllä, ja se pehmeni tontin rajalla liittyessään ympäristöön (Kuva 3). Tämänkaltaisen suunnittelu päti varsinkin metsätonttien kohdalla. Rosenbröijer pyrki liittämään pihan ympäröivään luontoon, ja metsä saattoi näin ollen toimia luonnollisena rajana. Tällöin tontin rajalle istutettuja pensaita ei sijoitettu geometrisen linjakkaasti, vaan ne ripoteltiin metsän rajoja mukaillen luonnollisen lopputuloksen aikaansaamiseksi (Rosenbröijer & Ahmavaara 1968, 14).

Usein rakennuksen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat oleskelualueet mukailivat rakennuksen muotoa, ja ne saattoivat olla hyvinkin epäsäännöllisen muotoisia (Kuva 4). Epäsäännöllisyyttä voitiin korostaa kasvillisuuden avulla istuttamalla kasvit niin, että ne myötäilivät oleskelualueen reunojen muotoa. Kasvillisuus voitiin sijoittaa myös oleskelualueen "sisälle" niin että se tavallaan rikkoi yhtenäisen tilan. Rosenbröijer käytti tätä tek-

niikkaa muun muassa betonilaatoilla ja lankkuritiloilla päällystettyjen oleskelutilojen kanssa (Kuva 5). Istutusalueet muodostivat tällöin suora-kulmaisia mutta epäsäännöllisen muotoisia alueita ja jakoivat oleskelutilaa.

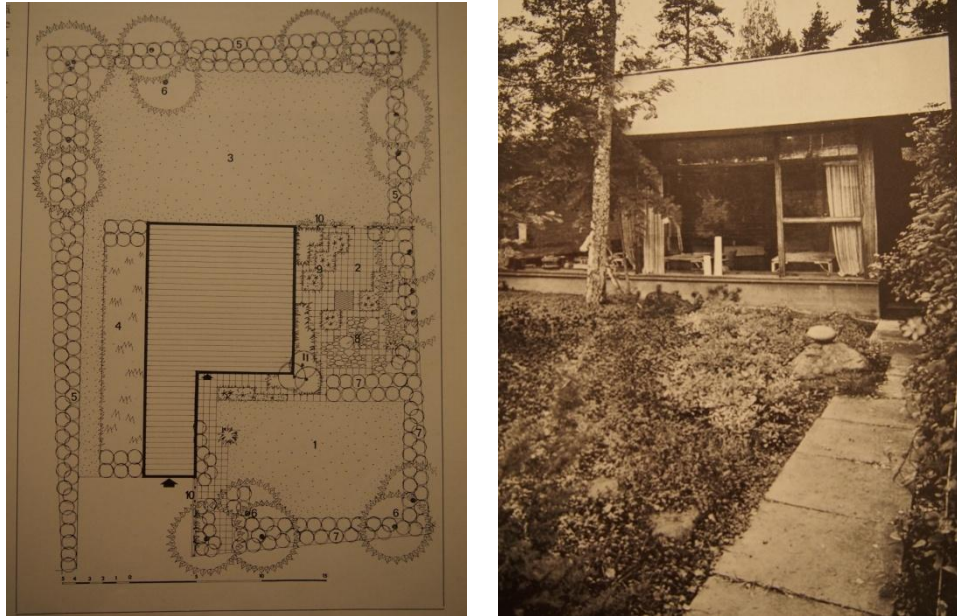
Kuva 4. Kerrostalo Myllytie 3, Helsinki 1959 (Pihaja ja puutarhoja 1968)

Kuva 5. Villa Lamberg, Kauniainen 1965 (Pihaja ja puutarhoja 1968)

2.5.3 Kasvillisuus

Kasvillisuuden suunnittelussa Rosenbröijer jatkoi samaa linjaansa suurien kokonaisuuksien hallitsijana. Hänellä oli tapana käyttää kasvillisuutta massoittain (Kuva 6a) ja luoda rytmikkäitä ja vaikuttavia istutusryhmiä (Sorsa 2011, 42), jotka osaltaan vaikuttivat suuresti pihojen muotokielen rakentumisessa.

Kuva 6. a. Villa Kalevi, Tikkurila 1965 b. Puutarha Tapiovaara, Tapiola 1963 (Pihoja ja puutarjoja 1968)

Rosenbröijer otti suunnitelmissaan huomioon paikalliset olosuhteet, ja kasvien tuli sopia paikalleen niin kasvupaikan kuin ympäröivän luonnonkin suhteen. Rosenbröijer oli kiinnostunut kasvattamaan ja kokeilemaan erilaisia kasvilajikkeita, ja hän käyttikin suunnitelmissaan usein aiemmin hyväksi toteamiaan kasveja. (Sorsa 2011, 45.) Ympärivuotisuuden huomioon ottaminen näkyi esimerkiksi sipulikukkien ja ruusujen samanaikaisena käyttönä istutuksissa; sipulikukkien kukittua ruusut saattoivat jatkaa kukkaloistoa (Rosenbröijer & Ahmavaara 1968, 74).

Rosenbröijerillä oli tapana sijoittaa suunnittelemiinsa metsäpuutarhoihin eksoottisia kasvilajeja, kuten alppirusua (*Rhododendron catawbiense*) ja pirunkeppiä (*Aralia erata*) (Sorsa 2011, 45). Nurmikko voitiin korvata maksaruohomatolla (*sedum sp.*) (Kuva 6b) ja kasvillisuutta istuttaa kallion koloihin (Rosenbröijer & Ahmavaara 1968). Monissa Pihoja ja puutarhoja -kirjassa esitellyissä puutarhoissa oli myös ruusutarha.

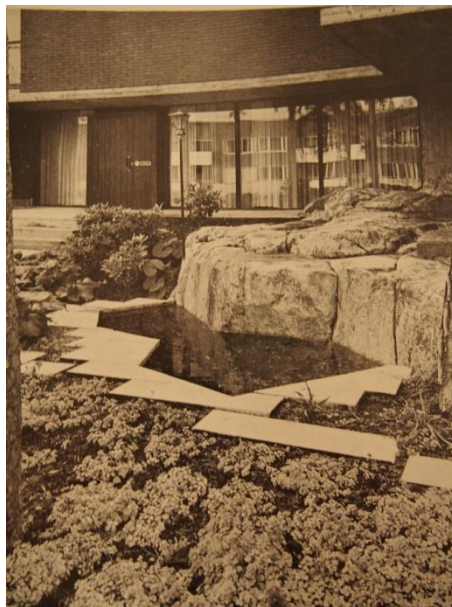
Uransa loppuajana 1990-luvulla Rosenbröijerillä alkoi luonnonkasvivaihe, jolloin paikallisten luonnonkasvien, varsinkin varpuskasvien, käyttö oli yleistä. Esimerkiksi presidentin virka-asunnon puutarha Mäntyniemessä (1991-1993) on suunniteltu luonnonkasveja käyttäen. (Sorsa 2011, 44-45.) Liitteessä 1 on listattu Rosenbröijerin yleisesti käyttämiä kasveja.

2.5.4 Materiaalit

Rosenbröijer käytti suunnittelussaan monia eri materiaaleja, kuten liuskekiveä, betonilaattaa, puukiekkoa- ja ritilää (Kuva 7b) sekä nupu- ja mukulakiveä, joista esimerkiksi nupukiveä saatettiin hyödyntää myös nurmikiivenä. Mahdolliset kalliopaljastumat otettiin myös huomioon pihan suunnittelussa, ja niitä saatettiin käyttää osana vesiaihetta tai istutusryhmää (Kuva 7a). Kuten kasvillisuuden valinnassa, myös materiaalien valinnassa otettiin huomioon paikan henki. Esimerkiksi pihalaatoituksen materiaali ja väritys saattoivat esiintyä rakennuksen pintamateriaaleissa. (Rosenbröijer & Ahmavaara 1968, 98,50.)

Vesi oli yleinen elementti monissa Rosenbröijerin suunnittelemissa pihoissa. Vesiaiheet olivat usein suihkulähteitä (Sorsa 2011, 41), ja niiden muoto saattoi vaihdella suorakulmaisista tai neliöistä altaista epäsäännöllisen muotoisiin lammikoihin (Rosenbröijer & Ahmavaara 1968).

Monet Rosenbröijerin suunnittelemissa pihoista olivat terassipihoja (Sorsa 2011, 38) (Kuva 8). Oleskelu oli sijoitettu usein rakennuksen välittömään läheisyyteen missä se noudatti rakennuksen muotokieltä, ja suuremmissa kohteissa oleskelu voitiin hajauttaa pienempiin oleskeluryhmiin pihaympäristöön (Rosenbröijer & Ahmavaara 1968, 39,61). Pihoja ja puutarhoja (1968) kirjassa esitellyissä pihasuunnitelmissa yleisimmät oleskelutiloissa käytetyt materiaalit olivat puulankut sekä betonilaatat, ja pihakäytävissä betonikivet, luonnonkivet, puupöllit sekä nupukivi. Myös pergoloiden käyttö oli Rosenbröierille yleistä (Sorsa 2011, 42).

Kuva 7. a. Villa Rytkölä, Kauniainen 1967 b. Villa Green, Porvoo 1967 (Pihoja ja puutarhoja 1968)

Kuva 8. Puutarha Virkkala, Jollas 1963 (Pihoja ja puutarhoja 1968)

3 RAKENNETUN YMPÄRISTÖN SUOJELU SUOMESSA

Toimiva rakennettu ympäristö on nykyaikaisen yhteiskunnan hyvinvoinnin perusta joka muodostaa kaksi kolmannesta kansallisvarallisuudestamme, ja on näin ollen keskeinen osa kulttuuriperintöömme (Valtioneuvoston kanslia 2002, 3). Rakennettuun kulttuuriympäristöön tai rakennusperintöön kuuluu kaikki ihmisen käyttöönsä muokkaama fyysinen ympäristö, kuten rakennukset, pihat, pellot, talousmetsät, liikenneväylät, asemat, asuinalueet ja kaupunkikeskustat (Aalto yliopisto 2014). Tämän lisäksi käsitteeseen on hyvä liittää myös kulttuurimaisemat sekä muinaisjäännökset.

Rakennusperinnön suojele kuuluu suojeluasioita hoitavien tahojen (Kuva 9) lisäksi myös tavallisille kansalaisille. Oman elinympäristön kunnioittaminen ja vaaliminen edesauttaa rakennusperinnön säilymisessä myös tuleville sukupolville. (Kivilaakso 2010, 5.)

3.1 Suojelun välineet

Rakennussuojelun tai rakennetun ympäristön suojelun tavoitteena on alueellisesti edustavien kokonaisuuksien suojeleminen, merkittävien arkkitehtien töiden turvaaminen ja eri rakennustyyppien esimerkkien säilyttäminen. Käytännössä suojelulla tarkoitetaan rakennuksen tai ympäristön säilyttämistä suojelun edellyttämässä kunnossa, ja suojelukohteeseen tehtävät mahdolliset muutostyöt ja korjaukset tullee toteuttaa rakennuksen historiallista arvoa vaarantamatta. Suojelu voi kohdistua esimerkiksi rakennuksen julkisivuihin tai sen ympäristöön. (Kivilaakso 2010, 4.)

Kohde on suojeltu, kun sitä koskee lainsäädäntöön perustuva suojelusta tehty päätös. Suomessa rakennuksien tai rakennetun ympäristön suojele

tapahtuu joko kaavoituksella joka perustuu maankäyttö- ja rakennuslakiin, tai erityislaeilla joita ovat muun muassa laki rakennusperinnön suojelusta ja kirkkolaki. Myös aiemmin voimassa olleiden suojelupäätösten, kuten rakennussuojelulain, nojalla tehdyt päätökset ovat voimassa. (Museovirasto & Ympäristöministeriö 2010, 2.)

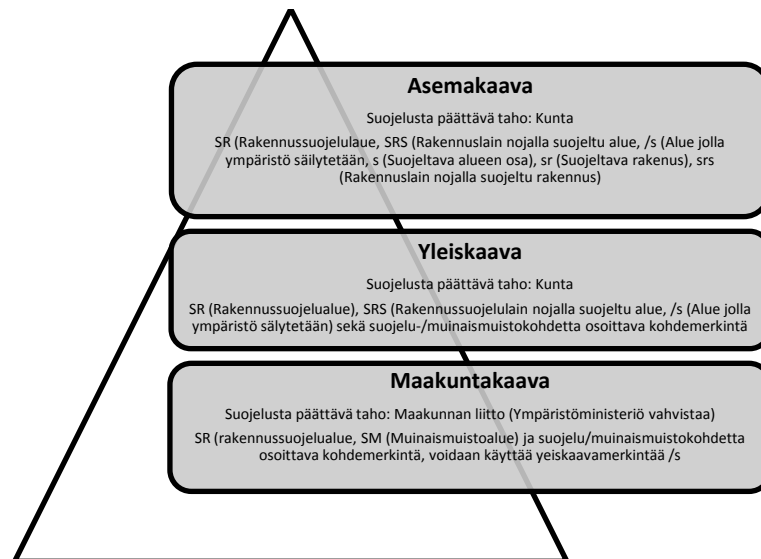
Kunnat	Museotoimi	Ympäristöhallinto	Kansalaistoimijat	Omistajat
Kuntaliitto ja kunnat: Kaupunkisuunnittelu- viranomaiset Rakennusvalvontavirastot Rakennusvirastot	Museovirasto (valtio) Maakuntamuseot Paikallismuseot	Ympäristöministeriö Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ent. alueelliset ympäristökeskukset)	Esim. Kotiseutuliitto, Rakennustaiteen seura ja kansainväliset järjestöt kuten DOCOMOMO ja ICOMOS	Kiinteistöjen omistajat
Kaavojen laatiminen, rakennus- ja toimenpideluvut, rakennusvalvonta ym.	Asiantuntijaviranomainen: lausunnot, inventoinnit, arvioinnit ym.	Suojelu lakiin rakennusperinnön suojelemisesta (ent. rakennussuojelulaki) perustuen. Kaavoitus- ja poikkeuslupa-asiat	Kolmannen sektorin voittoa tavoittelematon toiminta, jonka päämääränä on ympäristötietoisuuden lisääminen	Omistajat mm. huolehtivat omaisuutensa kunnossapidosta ja voivat tehdä kirjallisen rakennussuojeluesityksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle

Kuva 9. Suojeluun osallistuvat tahot. (Kuvakaappaus, Rakennusperintö suojelun kohteena. Kivilaakso 2010, 5).

3.1.1 Suojelu kaavassa

Kaavoittaminen on rakennussuojelun keskeisin juridinen työväline, ja kaavoihin kirjataan tarkemmat suojelumerkinnät Maankäyttö- ja rakennuslain nojalla (Kivilaakso 2010, 7). Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ohjaa maankäytön suunnittelua ja rakentamista. Laki korostaa olemassa olevan rakennuskannan hoitoa ja käyttöä, sekä edistää rakennetun ympäristön kauneuden vaalimista (Museovirasto 2011). Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisin edellytyksin voidaan kaavassa antaa tarpeellisia suojelumääräyksiä muun muassa luonnon- ja maisema-arvojen suojelemiseksi. Samassa laissa määritellään myös rakentamista koskevat vähimmäisvaatimukset ja luvanvaraisuus. Kaavoituksesta ja kaavojen vahvistamisesta vastaavat kunnat. Poikkeuksena tästä ovat ympäristöministeriön vahvistamat maakuntakaavat sekä kuntien yhteiset yleiskaavat. (Museovirasto 2011.)

Suomessa rakennuksia ja rakennettuja ympäristöjä suojellaan yleisimmin kuntien ja kuntayhtymien vastuulla olevalla kaavoituksella; asemakaavoilla, yleiskaavoilla ja maakuntakaavoilla (Kuvio 1). Maakuntakaava on kaavoista laajin ja käsittää koko maakunnan alueen. Maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota muun muassa maisema ja kulttuuriperinnön vaalimiseen (MRL 28§). Rajatumpi yleiskaava on maakuntakaavaan verrattuna tärkeämpi suunnittelumuoto rakennussuojelussa, sillä se ohjaa kolmatta kaavamuotoa, asemakaavaa, jossa varsinaisesta suojelusta määrätään. (Museovirasto 2013.) Yleiskaavan laatimisessa on otettava huomioon rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnon vaaliminen, ja asemakaavaa laadittaessa rakennettua ympäristöä tulee vaalia eikä siihen liittyviä erityisarvoja saa hävittää (MRL 39§ ja 54§).

Kuvio 1. Suojelu kaavassa sekä kaavoissa käytettävät kaavamerkinnot (Museovirasto&Ympäristöministeriö 2010). Kuvio: M. Raunio

Kaavassa suojelu tapahtuu merkinnöillä, jotka voivat vaihdella kaavakohdaksi. Kaavamerkinnot selitetään perusteellisesti kaavan sanallisesta osiosta (Kivilaakso 2010, 7). Kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alueita ja kohteita voi asemakaavassa olla useiden käyttötarkoituksimerkintöjen alueilla. Tällöin käyttötarkoituksimerkintään voidaan liittää merkintä /s eli alue, jolla ympäristö säilytetään. Aluekohtaisesti voidaan käyttää myös merkintöjä S suojelualue, SR rakennussuojelualue sekä SM muinaismuistoalue. (Museovirasto&Ympäristöministeriö 2010.) Säilytettävän alueen merkintä voi koskea kokonaista rakennusryhmää ja sen pihapiiriä aitoineen ja muine rakenteineen silloinkin, kun jokainen ryhmään kuuluva rakennus tai rakennelma ei erillisenä muodosta suojeltavaa kohdetta, mutta ryhmä kokonaisuutena on esimerkiksi kaupunkikuvan kannalta arvokas. Säilyttämis- ja suojelumääräysten kohtuullisuus maanomistajalle selvitetään asemakaavaa laadittaessa. (MRL 57.2 §.)

Suojelupäätöksiä tehdessä painavin sana määräytyy useimmin juuri rakennuskannan ja maisemien vaalimista ohjaavan maankäyttö- ja rakennuslain mukaan, sillä varsinaiset suojelumerkinnot laaditaan loppujen lopuksi kaavoituksen avulla (Kivilaakso 2010, 4).

3.1.2 Erityislait

Lailla rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010) voidaan suojella rakennuksia, rakennelmia, rakennusryhmiä tai rakennettuja alueita, joilla on merkitystä rakennushistorian, rakennustaiteen, rakennustekniikan, erityisten ympäristöarvojen tai rakennuksen käytön tai siihen liittyvien tapahtumien kannalta (LRS 3§). Lain tavoitteena on turvata rakennetun kulttuuriympäristön ajallinen ja alueellinen monimuotoisuus, vaalia sen ominaisuutta ja erityispiirteitä sekä edistää sen kulttuurisesti kestävä hoitoa ja käyttöä. Rakennusperinnön säilyttämistä tämän lain nojalla edistävät ja valvovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja Museovirasto. (LRS 1§ ja 4§.)

Muinaismuistolaissa (295/1963) määritellään historiallisen ajan muinaisjäännösten suojelusta. Kiinteitä muinaisjäännöksiä voivat olla esimerkiksi linnat, haudat, kivikehät sekä muinaisilta ajoilta peräisin olevat asumusten jäännökset (Muinaismuistolaki 2§). Muinaismuistoihin kajoaminen on kielletty ilman lupaa. Kajoamislupan ELY-keskus Museovirastoa kuultuaan. (Museovirasto&Ympäristöministeriö 2010, 10.)

Kirkollisten rakennuksien suojelusta säädetään Kirkkolaissa (1054/1993), ja suojelusta päättävä taho on Kirkkohallitus. Suojelupäätöksen vahvistaa Opetus- ja kulttuuriministeriö (Museovirasto&Ympäristöministeriö 2010, 8).

3.2 Korjausrakentaminen suojellussa ja historiallisesti merkittävässä kohteessa

Rakennetun ympäristön suojelu ei tarkoita suojeltavan kohteen museoimista. Suojelun tarkoituksena on kehittää yhdyskuntaa siten, että se palvelee viihtyisänä ja eri aikakausia sisältävänä kokonaisuutena. Suojelun ei ole tarkoitus pysäyttää yhteiskunnassa tapahtuvien muutosten vaikutuksia suojeltavaan kohteeseen, vaan kohteen tulee jatkossakin pysyä käyttökelpoisena ja mukautua ajassa tapahtuviin muutoksiin. (Kivilaakso 2010, 9.)

Rakennusperinnön säilymisen perusedellytyksiä ovat jatkuva hoito ja luontevassa käytössä pysyminen. Aikaa kuluu, ja se vaikuttaa ilmastoon ja ihmisten rinnalla rakennuksien sekä muun ympäristön fyysisiin ominaisuuksiin. Rakennukset kuluvat ja vanhenevat, ja rakennettu viherympäristö kasvaa ja muuttuu kasvillisuuden kasvaessa. Rakennuskannan tulee pysyä käyttökelpoisena suojelemisen kannalta. Mikäli rakennus on poissa käytöstä, se joutuu helposti ilkeäksi kohteeksi ja rappeutuu nopeammin (Kivilaakso 2010, 9.) Kiinteistön omistajalla on aina ensisijainen vastuu kiinteistönsä hoidosta (Ympäristöministeriö 2014).

"Rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä. Rakennus ja sen energiahuoltoon kuuluvat järjestelmät on pidettävä sellaisessa kunnossa, että ne rakennuksen rakennustapa huomioon ottaen täyttävät energiatehokkuudelle asetetut vaatimukset." (MRL 166§)

"Jos rakennuksen kunnossapitovelvollisuus laiminlyödään, kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä rakennuksen korjattavaksi tai sen ympäristön siistittäväksi." (MRL 166§)

Rakennettu ympäristö käsittää rakennusten ja muun fyysisen ympäristönsä lisäksi ihmiskuntamme kulttuurihistoriaa ja se on osa identiteettiämme. Vaikka rakennusperintömme suojelutyöhön osallistuu monia tahoja kuten valtio, kunnat ja kulttuuriperinnön asiantuntijat, vanhojen rakennusten ja ympäristöjen kunnioittaminen sekä hyvä kohtelu kuuluvat myös tavallisille kansalaisille. Usein iäkkäät rakennukset mielletään nuorempia rakennuksia helpommin suojelun piiriin kuuluviksi. Rakennusperintöä ovat kuitenkin kaikki ympärillämme olevat ajalliset kerrokset. (Kivilaakso 2010, 3.)

”Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuri-perinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.” (Perustuslaki 731/1999, 20§)

Vaikka osa rakennuksista ja rakennetuista ympäristöistä onkin suojeltu kaavamerkinnällä tai lailla, saattavat suojelemattomatkin kohteet sisältää huomattavia rakennustaiteellisia, historiallisia tai kaupunkikuvallisia ominaisuuksia. Tämän takia mahdollisiin muutos- tai korjaustöihin tulisi ryhtyä harkiten. Kohteeseen tulee tutustua perusteellisesti ennen toimenpiteisiin ryhtymistä, sillä harkitsemattomat korjaustoimenpiteet saattavat muuttaa kohteen kokonaisuutta merkittävästi, vaikka se ei olisi ollut alun perin tarkoitus. (Kivilaakso 2010.)

”Korjaus- ja muutostyössä tulee ottaa huomioon rakennuksen ominaisuudet ja erityispiirteet sekä rakennuksen soveltuvuus aiottuun käyttöön. Muutosten johdosta rakennuksen käyttäjien turvallisuus ei saa vaarantua eivätkä heidän terveydelliset olonsa heikentyä.” (MRL 117§)

”Rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella.” (MRL 118§)

Kulttuuriympäristön inventoinneilla pyritään vaalimaan rakennetun ympäristön historiallisia kerrostumia sekä niiden ominaispiirteitä (Museovirasto 2012). Inventoinnista saatuja tietoja hyödynnetään muun muassa eri kohteiden vertailuissa tai mahdollisten jatkotoimien pohjatietona. Inventointiin kohteisiin voidaan lukea muun muassa puutarhat joissa on säilynyt tunnistettavia historiallisia arvoja, jotka ovat uhanalaisia tai joiden yleisilmeestä voidaan tunnistaa selvästi jonkun tietyn tyyliuunnan pääedustajan piirteitä. (Hautamäki 2000, 9.)

Suomessa rakennuskulttuurin inventointi- ja kartoitustyö alkoi Museoviraston toimesta vuonna 1979. Museovirasto tekee nykypäivänä yhteistyötä maakuntamuseoiden, ympäristökeskusten ja maakuntaliittojen kanssa sekä laatii ohjeaineistoa inventointien toteuttamiseen. (Museovirasto 2012.) Inventointeja tehdään nykyään kolmella tasolla, jossa valtakunnalliset inventoinnit ovat suuripiirteisimpiä, ja paikalliselle tasolle siirryttäessä ne muuttuvat yksityiskohtaisimmiksi (Kivilaakso 2010, 8). Museoviraston rakennushistorian osasto on laatinut julkaisun Portti puutarhaan - historiallisten puutarhojen inventointiopas (Hautamäki, Ranja 2000) joka on suunnattu kaikille suomalaisesta puutarhaperinnöstä kiinnostuneille henkilöille ja tahoille.

Inventointiprosessi (Kuvio 2) pitää sisällään arkisto- ja kirja-aineistoon perehtymistä sekä paikan päällä tehtyjen havaintojen kirjaamista (Kivilaakso 2010, 8). Inventointiprosessin tarkkuus ja vaadittava sisältö vaihtelevat kohteen mukaan. Yleisinventoinnilla tarkoitetaan systemaattista ja aineistoltaan laajaa ja lyhyellä aikavälillä suoritettavaa yleispiirteistä selitystä. Yleisinventoinnista kerättävät vähimmäistiedot ovat kohteen arvioitu ikä,

pääkehitysvaiheet, merkittävät piirteet sekä nykytilan kunto. Kohdeinventointi on yleisinventointia tarkempi ja pitkäkestoisempi selvitys, joka palvelee usein tieteellistä tutkimusta. Kohdeinventointia laativalta henkilöltä vaaditaan ammatillista pätevyyttä ja erityisosaamista. (Hautamäki 2000, 9-10.)

Kuvio 2. Inventointiprosessi (Hautamäki 2000). Kuvio: M.Raunio

Inventointiprosessiin käytettävä aika jakautuu niin että puolet ajasta käytetään esiselvitykseen ja historiallisen selvitykseen, ja toinen puoli ajasta maastoinventointiin ja tulosten kokoamiseen sekä puhtaaksikirjoittamiseen (Hautamäki 2000, 13).

Esiselvityksessä perehdytään kohdealuetta koskevaan aineistoon, kuten historiallisia puistoja koskevaan kirjallisuuteen ja ympäristöselvityksiin. Kerättyyn aineistoon perehdytään tarkemmin historiallisessa selvitystyössä, jossa on tarkoitus muodostaa yleiskuva kohteen tärkeimmistä kehitysvaiheista. Kohteesta tulisi saada selville vähintään perustamisajankohta, suunnittelijat, rakennuttajat sekä ajoittaa suurin piirtein kohteen tärkeimmät näkyvät piirteet. Kerättävään historialliseen lähdeaineistoon kuuluvat oleellisesti myös kartat, valokuvat, kirjalliset kuvaukset sekä suunnitelmat. Kohdetta käsittelevä aineisto kootaan lopuksi lähdeluetteloksi. (Hautamäki 2000, 14, 17.)

Maastoinventointi suoritetaan aina paikan päällä kohteessa, ja sen tavoitteena on kartoittaa ja dokumentoida kohteen nykytila sekä keskeiset piirteet. Maastoinventointi olisi hyvä suorittaa eri vuodenaikoina, esimerkiksi keväällä, keskikesällä ja syksyllä. Maastoinventointia varten hankitaan etukäteen mahdollisimman tarkka ja ajantasainen pohjakartta, esimerkiksi kantakartta tai ilmakuva, mikäli sellainen löytyy. Pohjakarttaan luonnostellaan kohteen tärkeimmät yleispiirteet kuten kasvusto, näkymät, pinnoitteet, rakenteet, kulkureitit, häiriötekijät, yleinen kunto sekä maastonmuodot. Kohteesta tulee ottaa myös valokuvia, joista käyvät ilmi muun muassa ympäröivä maisema, rakennusten suhde ympäristöön sekä paikan yleisilme. Mikäli kohde on laaja, sen voi jakaa pienempiin osa-alueisiin joita käsitellään erikseen. Kohteesta on maastoinventointien yhteydessä hyvä muodostaa myös omakohtainen yleisvaikutelma, eli minkälaisia tunteuksia kohde herättää ja minkälainen tunnelma kohteessa on. (Hautamäki 2000, 23, 32-33.)

Inventoinnin jälkeen suoritetaan kohteen arvotus. Inventointikohteiden arvottamisessa noudatetaan yleisiä rakennetun kulttuuriympäristön kriteereitä sekä arvottamisperusteita, joita ovat historiallinen arvo, maisemallinen arvo, puutarhataiteellinen arvo ja puutarhahoidollinen arvo, sekä näitä kaikkia arvottamisperusteita täydentävä käyttöarvo. Historiallista arvoa omaavat kohteet ovat erityisen vanhoja, kerroksellisia tai jonkin ajanjakson piirteet hyvin säilyttäneitä kokonaisuuksia, jotka voivat myös olla

kulttuurihistoriallisesti merkittäviä, ja niihin voi liittyä jokin kuuluisia henkilö tai aate. Maisemallisesti arvokkaat kohteet ovat esteettisesti arvokkaita puutarhakohteita, jotka ovat säilyneet ehjänä ja tasapainoisena. Puutarhataiteellisesti arvokkaat kohteet ovat jonkin tietyn historiallisen tyyliuunnan tai merkittävän suunnittelijan ainutkertaisia ja tyypillisiä ilmentymiä. Puutarhataiteelliset kohteet voivat myös olla osana jotakin arvokasta rakennusta tai rakennettua ympäristöä. Puutarhahoidollinen (tai hortikulttuurinen) arvo on kohteilla, jotka ovat lajistoltaan, hoito- ja viljelymenetelmiltään tai muuten puutarha-ammattilliselta kannalta katsottuna historiallisesti merkittäviä kohteita. Käyttöarvollisesti arvokkaat kohteet ovat puutarhatalouden, opetuksen, virkistyksen tai tutkimustoiminnan kannalta merkittäviä kohteita, joilla on merkitystä myös paikallisen identiteetin muodostumisessa. (Hautamäki 2000, 26.)

4 HOTELLI VUORANNAN PIHAYMPÄRISTÖN SANEERAUSSUUNNITTELU

Tässä osiossa käydään läpi hotelli Vuorannan pihaympäristön suunnittelu-prosessi, joka alkaa hotelli Vuorannan historian kuvauksella. Sen jälkeen käsitellään vuoden 2013 aikana suoritettua maastoinventointikäynnin sekä niiden pohjalta laadittu alueen nykytilan karttoitus valokuvineen ja inventointikarttoineen. Lopuksi käydään vielä yleisesti läpi suunnitteluprosessin kulkua sekä saneeraussuunnitelman työstöä.

4.1 Hotelli Vuoranta

Hotelli Vuoranta, alkuperäiseltä nimeltään Oy Alko Ab:n Koulutuskeskus, sijaitsee Helsingissä Vuosaaren Meri-Rastilassa Ison Kallalahden rannalla. Oy Alko AB rakennutti koulutuskeskuksen oman henkilökuntansa koulutuskäyttöön 1970-luvulla, ja se on tätä nykyä yksityisessä omistuksessa.

Koulutuskeskuksen on suunnitellut arkkitehti Helmer Stenroos. Koulutuskeskuksen rakennusta varten hankittiin noin 4,7 hehtaarin suuruinen tontti Helsingin Vuosaaresta vuonna 1967, ja sen sijainnille oltiin asetettu tietynlaisia vaatimuksia; sen oli sijaittava lähellä Alkon hallintokeskusta ja käytön oli oltava ympärivuotista. Suunnitteluvaihe kesti noin puolitoista vuotta, ja siinä olivat mukana Stenroosin lisäksi projektin vetäjä diplomi-insinööri Matti Kaukinen sekä keskuksen tuleva käyttäjä Ilkka Pollari. Rakennustyöt alkoivat syksyllä 1969, ja Vuoranta valmistui lokakuussa 1970. Koulutuskeskuksessa oli koulutustilojen lisäksi majoitustilat, vapaa-ajantiloja sekä ravintola. Kesäkausina se toimi henkilökunnan virkistyskäytössä. (Stenroos 1973).

Koulutuskeskus rakennettiin avoimen muotojärjestelmän mukaan, joka mukautui maaston topografiaan. Maaston profiili muodostui kolmesta kaskadimaisesta noususta, joiden nousukohtien maastoerot antoivat luonnollisen ratkaisun kahteen kerrostasoon. Alkuperäinen ja lähes koskematon luonto muodostui yhdeksi päätekijäksi suunnittelussa. Tavoitteena oli säilyttää ympäristö mahdollisimman luonnonmukaisena. Se johti raken-

nusmassojen sijainnin valinnassa lähes puuttomien avokallioalueiden käyttöön. (Stenroos, 1973.)

Koulutuskeskuksen pihan suunnittelusta on vastannut maisema-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröijer. Rosenbröijerille ominainen suunnittelutyyli on hyvin nähtävissä alkuperäisistä pihaympäristölle laadituista suunnitelmista. Pensaiden massaistutukset sekä geometrinen ja suoralinjainen muotokieli rakennuksien läheisyydessä ovat tuttuja elementtejä Rosenbröijerin suunnittelemissa pihoissa. Suunnittelussa pyrittiin pitämään alkuperäinen luonto sekä kasvillisuus lähellä rakennuksia, jotta sisätilojen ja luonnon välinen ero olisi mahdollisimman pieni. Tarkoituksena oli siis vähentää luonnosta vieraantumisen tuntua rakennuksen sisälle astuttaessa. (Stenroos, 1973.)

Opistoalue on nykypäivänä rakennus- ja puutarhahistoriallisesti merkittävä 1970-luvun ympäristökokonaisuus, ja se on yksi näyttävimmistä Rosenbröijerin suunnittelemista julkisista kohteista. Hotelli Vuorannan kauppa-kirjan mukaan ”Ohjeelliset kaavatontit n:o 8 ja n:o 7 sijaitsevat asemakaava-alueella: tontin n:o 8 kaavamerkintä on P/S (palvelurakennusten korttelialue, johon saa rakentaa kokoontumis-, koulutus-, majoitus-, ravintola-, toimisto- ja virkistyspalvelutiloja sekä vanhusten palveluasuntoja ja henkilökunnan asuntoja) ja tontin n:o 7 kaavamerkintä on LPA (autopaikkojen korttelialue). Kaavamerkinnän (/S) mukaan kohde sijaitsee alueella, jonka ympäristö on säilytettävä. Rakennus- ja puutarhataiteellisesti merkittävä 1970-luvun ympäristökokonaisuus tulee säilyttää rakennuksineen, puoliatriumpihoineen, istutuksineen, piha-alueiden pinnoitteineen, laitureineen ja muine rakenteineen. Aluetta tulee säilyttää, hoitaa ja kunnostaa siten, että sen luonne säilyy.” Rakennukset on suojeltu asemakaavassa kaavamerkinnällä sr-2.

Hotelli Vuoranta on ollut nyt noin viisi vuotta tyhjillään. Käyttämättömyys sekä hoitamattomuus ovat saattaneet pihaympäristön huonoon kuntoon eikä merkkejä puutarhataiteellisesta kokonaisuudesta ole jäljellä. Hotelli Vuorannan tulevaisuus on vielä epäselvä, ja suojelu estää sen purkamisen. Tulevaisuuden näkymistä huolimatta puutarhataiteellisesti merkittävä pihaympäristö on pelastettava, ja saneeraussuunnitelman avulla piha pyritään saattamaan entiseen loistoonsa.

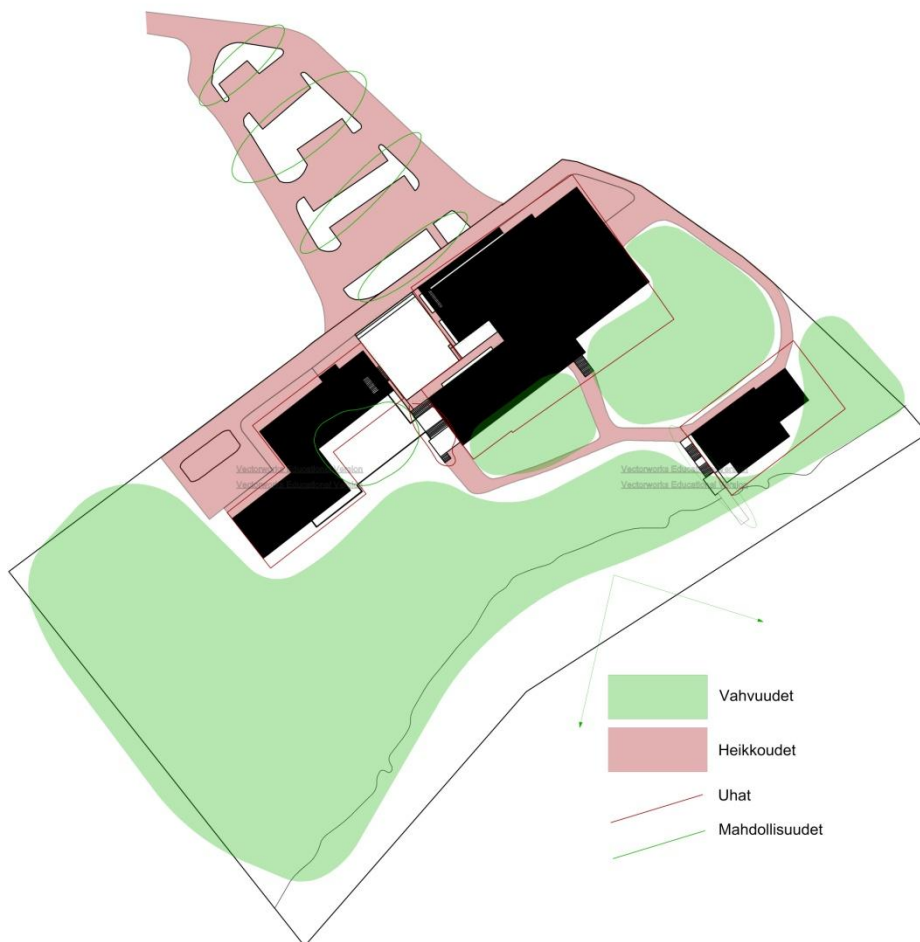
4.2 Maastoinventointikäynnit

Kävin ensimmäisen kerran hotelli Vuorannassa 22.7.2013. Ensimmäisellä käynnillä pyrin muodostamaan yleiskuvan alueen toiminnoista sekä nykyisestä kunnosta. Yleiskuvan hahmottamisessa käytin apunani Helsingin kaupungin karttapalvelusta tulostamaani asemakaavaa, johon luonnostelin alueen kasvillisuusalueet, kulkureitit, oleskelualueet sekä näkymät. Otin paljon valokuvia etenkin kasvillisuudesta, kulkureiteistä sekä piharakenteista. Ensimmäisen käyntini pohjalta aloitin inventointikartan (Liite 3) tietokoneavusteisen piirtämisen.

Toisella maastoinventointikäynnilläni 24.9.2013 pyrin täydentämään ja tarkentamaan ensimmäisellä käynnillä käsivaralla luonnostelemaani inventointikarttaa. Kartoituksen kohteena olivat erityisesti pihassa käytetyt materiaalit ja kalusteet. Kartoitin myös alueen yksittäiset ja maisemakuvaan merkittävästi vaikuttavat puut ja otin valokuvia alueen syksyisestä ulkoasusta. Täydensin lopuksi toisesta maastokäynnistä saadut tiedot varsinaiseen inventointikarttaan.

Suoritin kolmannen maastoinventointikäyntini 9.10.2013. Kolmannella käynnillä tein alueelle kuntokartoituksen, jossa kartoitin alueen pahimmat vauriot ja häiriötekijät. Kuntokartoituksessa otin huomioon alueen rakenteet, kalusteet, materiaalit, hulevesien hallinnan, kasvillisuuden ja turvallisuuden.

4.3 SWOT

Kuva 10. Kuvitettu SWOT- kartta hotelli Vuorannan alueesta.

Hotelli Vuorannan pihaympäristön vahvuudet, heikkoudet, uhat ja mahdollisuudet kartoitettiin tunnetun SWOT- analyysin avulla. SWOT - analyysi toimi hyvänä apuvälineenä alueen yleiskuvan hahmottamisessa ja antoi pohjaa tulevalle saneeraussuunnitelman laatimiselle.

Pihaympäristön vahvuudet ovat luonnontilainen alue, rannan ympäristö, takapihan avara nurmialue sekä itse sijainti. Kyseiset alueet ovat niitä alueita, jotka tullaan säilyttämään pieniä toimenpiteitä lukuunottamatta entisellään. Tämän ansiosta aikaa jääkin enemmän korjausta vaativien alueiden suunnitteluun. Alueita yhdistävä vahvuustekijä on myös hyvänä säilynyt yleiskunto sekä esteettinen ulkomuoto. Hotelli Vuorannan sijainti meren äärellä lisää kohteen maisemallisata arvoa.

Pihaympäristön merkittävimmät heikkoudet ovat rehevöitynyt kasvillisuus, kulunut ja repeillyt asfalttipinnoite, halkeillut betonikivipinnoite, jätepiste/lastauslaituri sekä etupihalla rakennuksien edustalla sijaitsevat nurmialueet jotka kaatavat rakennuksiin päin. Asfalttipinnoite päällystää valtaosaa pihaympäristön kulkureiteistä sekä koko pysäköintialuetta. Betonikivipinnoitetta on käytetty etupihalla rakennuksien edustalla, portaiden välitasanteilla sekä sisäpiha 1:ssä. Nämä pinnoitemateriaalit ovat olleet suuren kulutuksen vaikutuksen alaisina jo vuosikymmeniä, joten ne ovat oleellisesti huonossa kunnossa ja niiden kulunut ulkomuoto vaikuttaa suuresti koko hotelli Vuorannan pihaympäristön yleisilmeeseen. Jätepiste/lastauslaituri sijaitsee päärakennuksen päädyssä, joten se ei ole helposti näkyvillä. Tästä huolimatta jätepiste/lastauslaituri ympäristöineen on epäsiistin näköinen ja sisältää turvallisuusriskin sillä siitä on esteetön pudotus takapihan puolelle. Etupihan puoleiset nurmialueet rakennuksien edustalla kaatavat huomattavasti rakennuksiin päin. Nurmialueet ovat myös rehevöityneet kasvillisuuden osalta ja näin ollen vaikuttavat merkittävästi etupihan yleisilmeeseen. Epäsiisti ja rehevöinyt kasvillisuus kasvaa paikoitellen hyvin lähellä rakennuksia ja lisää kosteusvaurioiden riskiä.

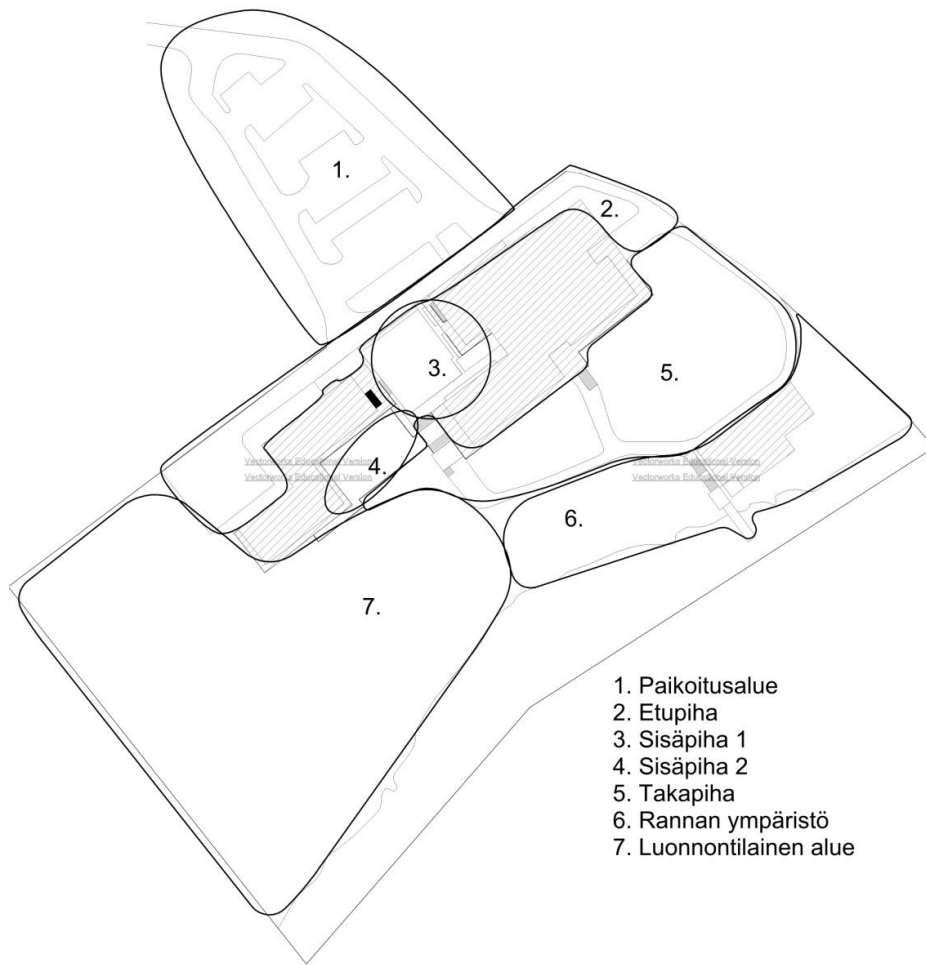
Hotelli Vuorantaa koskevat suojelumääräykset muodostavat pienen uhkatekijän saneeraussuunnitelman laatimisen kannalta. Alueen kunnostamisessa ja hoitamisessa tulee ottaa tarkasti huomioon sen historia ja luonne. Suojelumääräykset rajoittavat suunnittelua eikä omille suunnitteluideoille voi antaa niin paljon painoarvoa kuin tavallisesti. Suojelumääräykset estävät myös rakennuksien käyttötarkoitusten muuttamisen, ja saneeraus voi tulla kalliiksi erityistarpeiden huomioimisen vuoksi. Kaavamerkinnän P/S mukaan tontti on palvelurakennuksien korttelialue, jolle voidaan rakentaa kokoontumis-, koulutus-, majoitus-, ravintola-, toimisto- ja virkistyspalvelutiloja sekä vanhusten palveluasuntoja ja henkilökunnan asuntoja. Onko tämänkaltaisille toiminnoille enää kysyntää alueella, jonka rakennuskanta koostuu pääosin kerrostaloista?

Hotelli Vuorannan mahdollisuudet piilevät puutarhataiteellisesti arvokaimmissa alueissa. Sisäpihat 1 ja 2 sekä pysäköintialueen välikaistat ilmentävät Rosenbröijerin suunnittelutyylä, ja niiden perusteellinen kunnostaminen tulee entisestään nostamaan hotelli Vuorannan arvoa historiallisesti merkittävänä kohteena. Hotelli Vuorannan sijainti meren äärellä takaa kauniit näkymät hotellilta ja pihasta päin katsottuna. Laiturin kunnostaminen ja puiden karsiminen edistävät näkymästä nauttimista entisestään.

4.4 Alueen nykytilan yleiskuvaus maastoinventointien perusteella

Alueen yleiskuvauksessa pyrittiin peilaamaan Hotelli Vuorannan pihaympäristön nykytilannetta Rosenbröijerin tekemiin, Suomen Arkkitehtuurimuseosta saatuihin alkuperäisiin pihasuunnitelmiin. Yleiskuvauksen helpottamiseksi pihaympäristö on jaettu seitsemään alueeseen, joista jokainen käsitellään erikseen (Kuva 11). Kuvauksessa kerrotaan sanoin ja kuvin yleisellä tasolla alueen yleiskunnosta, ja otetaan kantaa siihen minkälaisia korjaustoimenpiteitä alueella tullaan tekemään. Yleiskuvauksessa ja lopullisessa saneeraussuunnitelmassa ei otettu kantaa rakennuksien, niiden julkisivujen tai sisätilojen kuntoon.

Alueiden nykyisen kunnon sekä niille laadittujen alkuperäisten suunnitelmien perusteella jokaiselle alueelle on määritelty puutarhataiteellinen arvo. Arvotuksessa on käytetty pohjana yleisiä rakennetun kulttuuriympäristön arvottamiskriteereitä. Puutarhataiteellisesti arvokkaat kohteet ovat jonkin tietyn historiallisen tyyliuunnan tai merkittävän suunnittelijan ainutkertaisia ja tyypillisiä ilmentymiä (Hautamäki 2000, 26). Hotelli Vuorannassa arvottaminen tapahtui niin, että puutarhataiteellinen arvo on sitä suurempi, mitä enemmän alueilla on nähtävissä Rosenbröijerille tyypillisiä suunnitelmaratkaisuja. Suunnitelmaratkaisut voivat olla joko alkuperäisissä suunnitelmissa esiintyviä, mutta tätä nykyä kasvillisuuden sekaan hävinneitä ratkaisuja, tai paikan päällä edelleen nähtävissä olevia ratkaisuja. Kyseiset suunnitelmaratkaisut voivat olla esimerkiksi tietynlaiset kasvivalinnat, materiaalivalinnat tai selkeä "majkenilaisen" muotokielen käyttö. Mitä suurempi puutarhataiteellinen arvo on, sitä tarkemmin alue tullaan palauttamaan alkuperäiseen olomuotoonsa Rosenbröijerin suunnitelmien mukaan.

Kuva 11. Hotelli Vuorannan pihaympäristön aluejako. Päärakennus on rakennuksista suurin ja sijaitsee kuvassa oikealla.

4.4.1 Paikotusalue

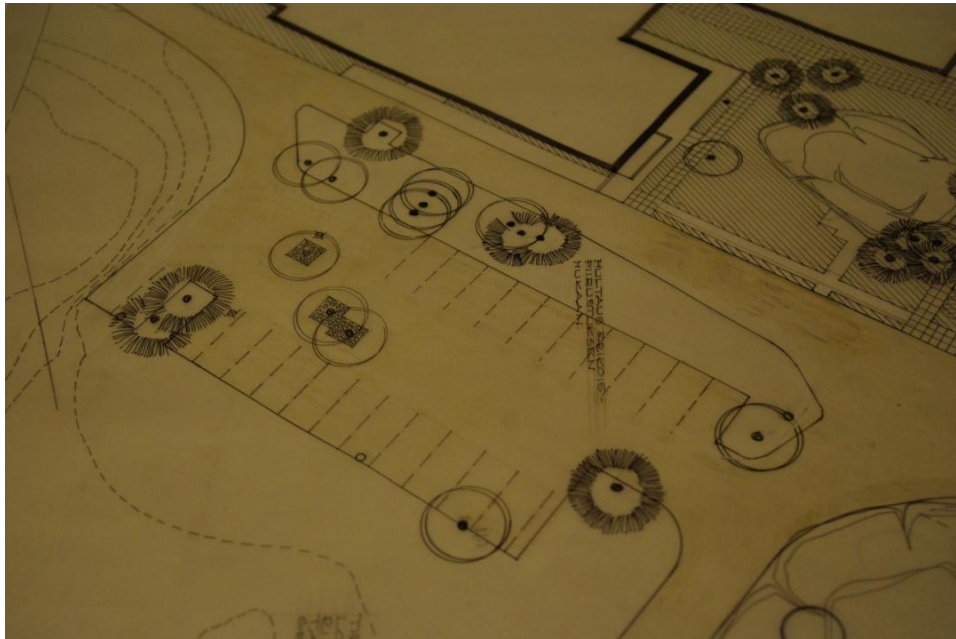
Paikotusalue on alkuperäisiin suunnitelmiin verrattuna kokenut suurimman muodonmuutoksen muihin alueisiin verrattuna, sillä se on saneerattu vuonna 2005. Suunnittelusta vastanneet maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen Oy ovat pyrkineet toteuttamaan suunnittelun niin, että se kunnioittaa puutarhataiteellisesti arvokasta miljöökokonaisuutta sekä Rosenbröijerin tekemän alkuperäisen suunnitelman luonnetta.

Kuva 12. Kuva paikoitusalueen keskimmäisestä pysäköintialueesta.

Kuva 13. Välikaistoista pienin on huonoimmassa kunnossa.

Kuva 14. Alkuperäinen pysäköintialue.

Nykyinen paikoitusalue käsittää enemmän autopaikkoja kuin ennen. Rosenbröijerin alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna (Kuva 14) paikoitusalue on nyt yhtenäisempi sekä käytännöllisempi, ja pysäköintipaikkojen lisäys on varmasti tullut tarpeeseen hotellin ollessa vielä toiminnassa. Kasvivalinnoista löytyy Rosenbröijerille mieluisia kasveja, kuten herttavuorenkilpeä, alppiruusua sekä mäntyä. Autopaikkojen välikaistoilla on säilytetty kalliopaljastumia sekä alkuperäistä puustoa (Kuva 12). Istutusalueet on rajattu kenttäkivireunuksella ja paikoitusalueen pinnoitteena on käytetty asfalttia.

Alkuperäisiä suunnitelmia noudattanut saneeraussuunnittelu- ja toteutus on ajan kuluessa peittänyt muun kasvillisuuden sekaan. Tätä nykyä paikoitusalue on välikaistojen osalta rehevöitynyt, eikä kalliopaljastumia tuskin näe pohjakasvillisuuden lomasta. Asfaltti on kulunutta ja halkeillutta, eikä se muodosta selkeää rajaa istutusalueiden kanssa.

Toimenpiteet:

- Asfalttia välikaistojen välillä paikataan/uusitaan ja paikoitusmerkinnät maalataan uudelleen
- välikaistojen kasvillisuutta siistitään ja vain hyväkuntoiset männyt säästetään
- välikaistoille lisätään alkuperäistä kasvillisuutta
- välikaistat rajataan reunakivellä
- paikoitusalueen sisääntuloa lähin välikaista muotoillaan uudelleen (Kuva 13)
- sähkötolpat sekä valaistus uusitaan.

Alueen puutarhataiteellinen arvo on kohtalainen, sillä siinä on vielä vuoden 2005 saneerauskorjauksen jälkeenkin nähtävissä Rosenbröijerin tyyllille ominaisia piirteitä, jotka halutaan sisällyttää saneeraussuunnitelmaan.

4.4.2 Etupiha

Etupihaan alue käsittää rakennuksien edustan, pääsisäänkäynnin (Kuva 15), kääntöpaikan, rakennuksien vierellä kulkevan ajotien (Kuva 16) sekä jätenurkkauksen/lastauslaiturin (Kuva 17).

Kuva 15. Päärakennuksen pääsisäänkäynti.

Kuva 16. Näkymä kääntöpaikalta päärakennukselle päin.

Kuva 17. Päärakennuksen päädyssä sijaitseva lastauslaituri/jätépiste.

Rosenbröijerin alkuperäisiin suunnitelmiin verrattuna etupiha on kokenut suuria muutoksia lähinnä ylläpidollisen laiminlyönnin vuoksi. Kasvillisuudella sekä pintamateriaaleilla luodut geometriset ja suoralinjaiset muodot rakennuksien edustalla ovat kadonneet muun kasvillisuuden sekaan tunnistamattomiksi. Alkuperäisessä suunnitelmassa (Liite 6) pensasistutusten lomassa on rakennuksien edustalla käytetty luonnonkiviä, mutta ne ollaan ilmeisesti korvattu rakennusvaiheessa nurmikolla. Rakennuksien edustalla kuuluisi alkuperäisten suunnitelmien mukaan olla myös pihlajia (*Sorbus aucuparia*). Myös kääntöpaikka on alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna eri mallinen, ja se on alunperin saattanut toimia paikoitusalueena. Suuri ongelma tällä alueella on kaatojen suunta kohti rakennusta. Päärakennuksen toisessa päädyssä kuuluisi olla mittava tuhkapenssillä toteutettu massaistutus, mutta tällä hetkellä paikalla on vain villiintynyt nurmikko sekä muutama tuhkapensas. Talon päädyssä sijaitseva jätépiste/lastauslaituri on turvallisuusriski koska puutteellisen aitauksen vuoksi siellä on putoamisvaara. Jätépiste/lastauslaituri on myös pengerrytetty omistuksesta.

Toimenpiteet:

- Kaadot korjataan
- kasvillisuutta siistitään ja lisätään ja Rosenbröijerille ominainen muotokieli palautetaan
- pinnoitteet uusitaan
- asfalttia paikataan tarpeen tullen
- pääsisäänkäynti siistitään
- jätépisteen/lastauslaiturin pengerrytys tasoitetaan
- jätépiste uusitaan ja jätekatos rakennetaan esteettisistä sekä turvallisuuteen liittyvistä syistä
- kääntöpaikka muunnetaan paikoitusalueeksi.

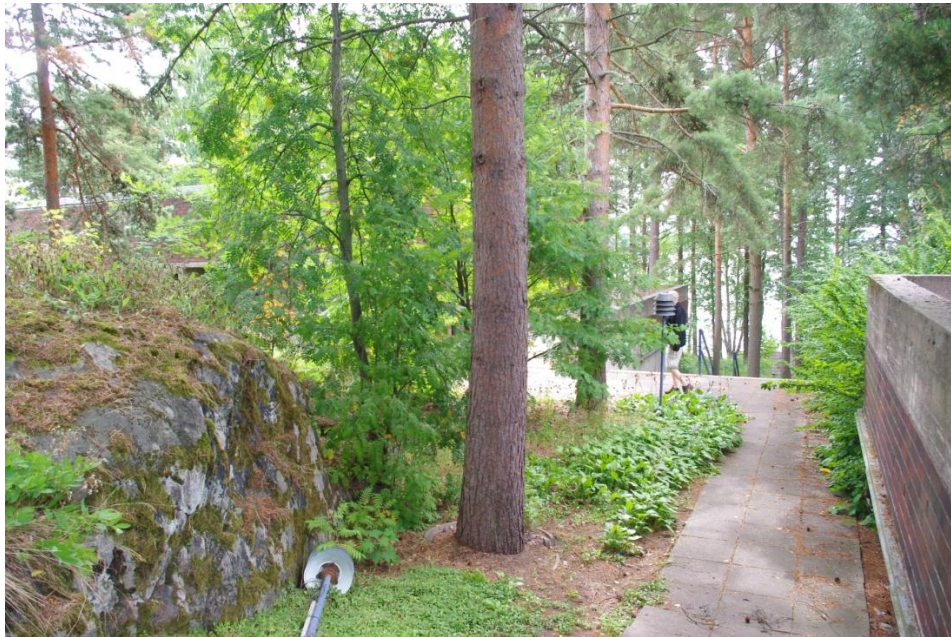
Alueen puutarhataiteellinen arvo on kohtalainen, sillä Rosenbröijerille ominaisen geometrisen muotokielen tulisi näkyä alkuperäisen suunnitelman mukaan ainoastaan rakennuksien edustalla. Alkuperäistä tyyliä tul-
laan noudattamaan muotokielen sekä kasvillisuuden osalta kyseisellä alu-
eella, ja sisääntulosta pyritään saamaan houkuttelevampi.

4.4.3 Sisäpiha 1

Sisäpiha 1 on rakennuksien välissä sijaitseva viheralue, jonka ympäri kul-
kee betonikiveyksellä päällystetty kulkureitti. Kulkureittiä pitkin pääsee
sisäpiha 2:lle sekä takapihalle. Sisäpihaa ympäröivä kulkureitti on aikojen
kuluessa kasvanut osittain umpeen (Kuva 18), ja suuri osa betonilaatoista
on lähtenyt irti. Sisäpihaa alkuperäisessä suunnitelmassa hallitseva kallio-
paljastuma (Kuva 19) sekä geometriset ja rytmikkäät kääpiövuorimänty-
ryhmät ovat peittyneet muun kasvillisuuden, lähinnä puuntaimien, sekaan.

Kuva 18. Umpeenkasvanut kulku päärakennuksen sisäänkäynnille.

Kuva 19. Kalliopaljastuma ja kulku sisäpiha 2:lle.

Kuva 20. Tuuhea japanimarjakuusi aidanne tullaan säilyttämään myös saneeraus-suunnitelmassa, edustalla kulkee alkuperäisistä suunnitelmista poikkeava betonilaattapolku.

Rosenbröijerin alkuperäisessä suunnitelmassa (Liite 6) kalliopaljastumaa ympäröi maksaruohomatto (*Sedum spurium* `Schorbusser blunt`). Tällä hetkellä kallion pinnalla kasvava sammal- ja varpuskasvipeite on omalla tavallaan hyvin metsäisen oloinen ja se tuo sisäpihalle mukavan sävöyksen. Suunnitelmassa esiintyvän lankkulavapolun olemassaolosta ei ole mitään merkkejä, joten se on aikoinaan sisäpihaa rakennettaessa luultavasti korvattu nykyisellä betonilaattapolulla (Kuva 20). Alkuperäisessä suunnitelmassa esiintyvät jaloangervot ovat aikojen saatossa ilmeisesti tukahtuneet valtaviksi kasvaneiden marjakuusten alle.

Toimenpiteet:

- Betonilaatat vaihdetaan
- alueen kasvillisuus siistitään puiden taimista ja muista sisäpihalle alkuperäisesti kuulumattomista kasveista
- kalliopaljastuman pintakasvillisuus säästetään
- istutusalueiden geometrinen muotokieli palautetaan
- alkuperäinen kasvillisuus palautetaan istuttamalla alueelle Rosenbröjjerin suunnitelmassa ilmoitetut kasvit.

Alueen puutarhataiteellinen arvo on suuri, sillä alueella sekä alkuperäisissä suunnitelmissa on vahvasti nähtävillä Rosenbröjjerille ominainen suunnittelutyyli. Alue pyritään palauttamaan samankaltaiseksi Rosenbröjjerin alkuperäisen suunnitelman mukaan.

4.4.4 Sisäpiha 2

Sisäpiha 2 on lankkuritilöillä päällystetty atrium-henkinen oleskelupiha. Lankkuritilät ja niiden lomaan sijoitetut istutusalueet, tai istutusneliöt, ovat tyypillistä Rosenbröjjerin suunnittelutyyliä, ja sisäpihan entinen loisto on vielä nähtävissä rehevöityneen kasvillisuuden lomasta (Kuva 21). Lankkuritilät ovat ajan kuluttamia ja harmaannuttamia, ja jotkut ritilöistä ovat hajonneet kokonaan. Kasvillisuus on rehevöitynyttä, mutta se ei ole päässyt leviämään lankkuritilöiden vuoksi koko sisäpihalle.

Kuva 21. Näkymä sisäpihalle rakennuksen parvekkeelta.

Kuva 22. Sisäpihan sisääntulo.

Kuva 23. Sisäpiha 2 alkuperäisessä olomuodossaan. (Kuvan ottaja tuntematon)

Alkuperäisen suunnitelman mukaan (Liite 6) alueen puusto koostuu kuudesta kotipihlajista (*Sorbus aucuparia*) ja kahdesta jalopähkinästä (*Juglans cinerea*). Jalopähkinäpuut ovat kasvaneet aikojen kuluessa suuriksi, ja ne luovat sisäpihalle varjoisan ja suljeletun tunnelman. Toinen puista kasvaa todella lähellä rakennuksen seinustaa. Köynnöskasvit, kuten köynnöshortensia (*Hydrangea petiolaris*) sekä elämänlanka (*Ipomea sp.*) kiipeilevät sisäpihan seinustoilla sekä reunoilla, ja ne ovat peittäneet alleen muun muassa muurin vierustalla kasvavat vuorenkilvet (*Bergenia crassifolia*).

Toimenpiteet:

- Lankkuritilät uusitaan
- kasvillisuutta karsitaan, siistitään ja uusitaan
- huonokuntoiset puut poistetaan
- istutusneliöihin ja reuna-alueille istutetaan alkuperäisen suunnitelman mukaiset kasvit
- tällä hetkellä toimintakelvoton vesiallas otetaan käyttöön.

Alueen puutarhataiteellinen arvo on suuri, sillä alueella sekä alkuperäisissä suunnitelmissa on vahvasti nähtävillä Rosenbröijerille ominainen suunnittelutyyli. Alue pyritään palauttamaan samankaltaiseksi Rosenbröijerin alkuperäisen suunnitelman mukaan.

4.4.5 Takapiha

Takapiha on muihin alueisiin verrattuna kohtalaisen hyvässä kunnossa. Takapihan aluerajaus sisältää laajan nurmialueen (Kuvat 24), asfalttikäytävät, sisäpihoille nousevat portaat (Kuva 25) sekä takapihan sisäänkäynnin (Kuva 26). Nurmialueella kasvaa hajanaisesti mäntyjä, koivuja ja vaahteroita.

Kuva 24. Näkymä takapihalle päärakennuksen parvekkeelta. Kuvan vasemmassa laidassa näkyy saunarakennus.

Kuva 25. Sisäpihoille nousevat portaat.

Kuva 26. Päärakennuksen sisäänkäynti.

Kuva 27. Päärakennuksen edustalla kasvavat pensasryhmät.

Aivan rakennuksen reunoilla kasvavat pensasryhmät ovat rehevöityneitä ja peittävät paikoitellen kokonaan rakennuksen reunaa kiertävän kenttäkiveyksen (Kuva 27). Pensaat luovat epäsiistin vaikutelman muuten suhteellisen siistille ja hoidetulle pihaympäristölle. Asfalttikäytävän pinta on kulunut ja paikoitellen halkeillutta. Joissain kohdin on nähtävissä myös painanteita. Rosenbröijerin tekemä suunnitelma alueelle on hyvin pelkistetty (Kuva 34). Suunnitelmasta on nähtävissä vain vinoviihvalla rasteroidut istutusalueet sekä asfalttikäytävä ja korkeuskäyrät. Alueelle alkuperäisesti suunnitteilla olleesta kasvillisuudesta ei siis ole sen tarkempaa tietoa. Etupihalle on ollut suunnitteilla myös tennis- tai sulkapallokenttä, mutta sitä ei ole toteutettu. Sisäpihoille vievät portaat ovat hyvässä kunnossa, mutta ne on rakennettu vastoin nykyisiä turvallisuusmääräyksiä.

Toimenpiteet:

- Pensasalueet kenttäkiveyksineen uusitaan
- vaahteroiden ja koivujen taimet poistetaan ja nurmialueelle jätetään vain hyväkuntoiset täysikasvuiset männyt ja koivut
- asfalttikäytävän pinta uusitaan
- portaiden lepotasanteiden betonilaattakiveykset uusitaan.

Alueen puutarhataiteellinen arvo on pieni, sillä tällä hetkellä siinä ei ole nähtävissä paljoakaan Rosenbröijerin tyylille ominaisia piirteitä. Alueen metsäinen tunnelma pyritään kuitenkin säilyttämään, jotta se sulautuisi luontevasti ympäröivään luontoon.

4.4.6 Rannan ympäristö

Rannan ympäristön alueeseen kuuluvat saunarakennuksen ympäristö, oleskeluterassi, laituri sekä koko rantavyöhyke (Kuva 28) metsän reunaan saakka. Rosenbröijerin alueelle tekemästä suunnitelmasta ei ole nähtävissä

kuin laiturin ja oleskeluterassin sijainti sekä viivarasterilla rasteroidut istutusalueet.

Kuva 28. Näkymä rannalle sisäpihoilta johtavan tien varrelta.

Kuva 29. Kulku laiturille. Vasemmalla puolella sauna/uima-allasrakennus ja oikealla taka-alalla veistoksellinen mänty.

Kuva 30. Saunarakennuksen oleskelualue.

Kalliopaljastumat ja heinäkasvillisuus luovat rannan alueelle hyvin merellisen tunnelman, jonka kruunaa aivan oleskeluterassin läheisyydessä kasvava käppyräinen ja veistoksellinen vanha mänty (Kuva 29). Oleskeluterassi on rakennettu maastoa muotoilevaksi, ja se yhtyy saumattomasti laituriin (Kuva 30). Alueen puusto koostuu rannan tuntumassa kasvavista männyistä ja koivuista, jotka kuitenkin jättävät oleskeluterassin ympäristön avonaiseksi ja paljaaksi tilaksi. Rannan ympäristössä ei tulla tekemään suuria muutoksia, sillä sen tämänhetkinen olotila vastaa jo sellaisenaan hyvin merellistä ja luonnonmukaista tunnelmaa, mikä sinne on alunperin luultavasti tarkoitettukin.

Toimenpiteet:

- Huonokuntoiset puut poistetaan ja näkymää merelle päin avataan
- laituri oleskelualueineen kunnostetaan
- saunarakennuksen vieressä sijaitseva asfalttipinnoitteinen muotoillaan uudelleen.

Alueella ei ole suurta puutarhataiteellista arvoa, sillä siinä ei erityisemmin ilmene Rosenbröijerille ominainen suunnittelutyyli. Alueen nykyinen esteettinen ulkomuoto tullaan kuitenkin säilyttämään nykyisellään.

4.4.7 Luonnontilainen alue

Luonnontilainen alue on lehtimetsää, jonka puusto koostuu pääosin koivuista, männyistä ja pihlajista (Kuva 31). Pohjakasvillisuus muodostuu heinäkasvillisuudesta, vuohenputkesta, apilasta ja saniaiskasveista. Luonnontilainen alue jätetään sellaiseksi kuin se nyt on, sillä monissa Rosenbröijerin suunnittelemissa pihloissa korostui luonnon kunnioittaminen ja

huomioiminen, ja samaa periaatetta halutaan kunnioittaa myös hotelli Vuorannan pihaympäristön saneeraussuunnittelussa.

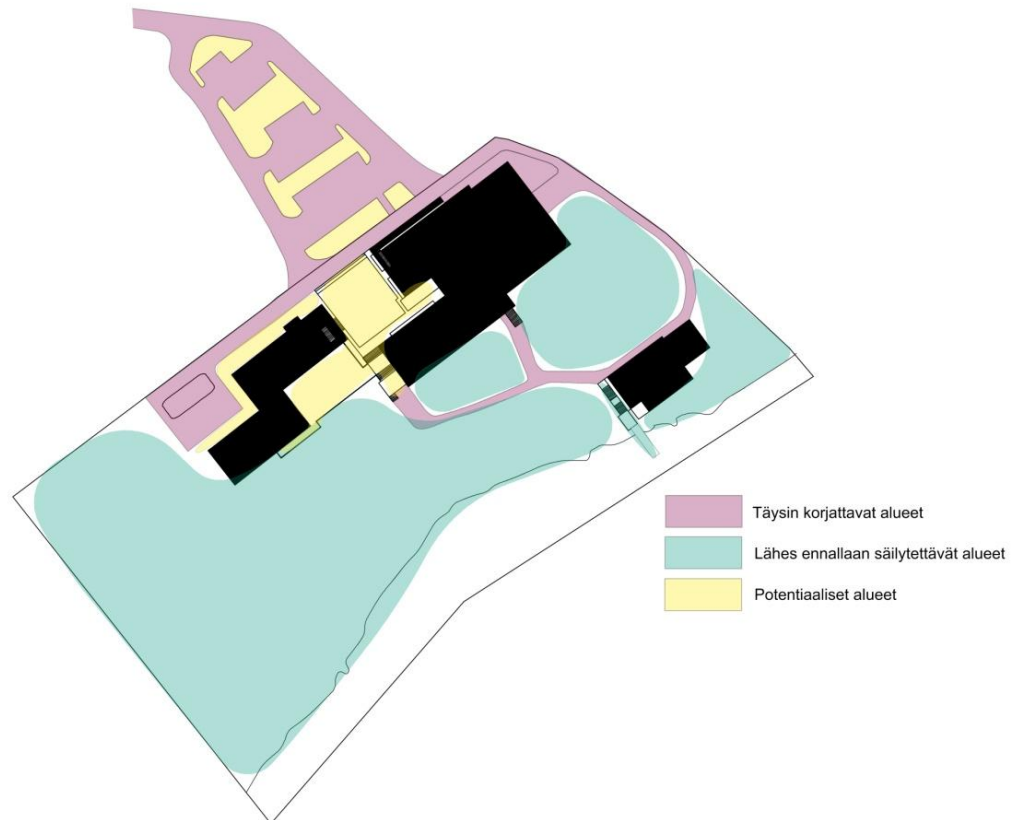
Kuva 31. Näkymä rakennuksen parvekkeelta luonnonmaiselle alueelle.

4.5 Saneeraussuunnitelman työstäminen sekä yhteenveto

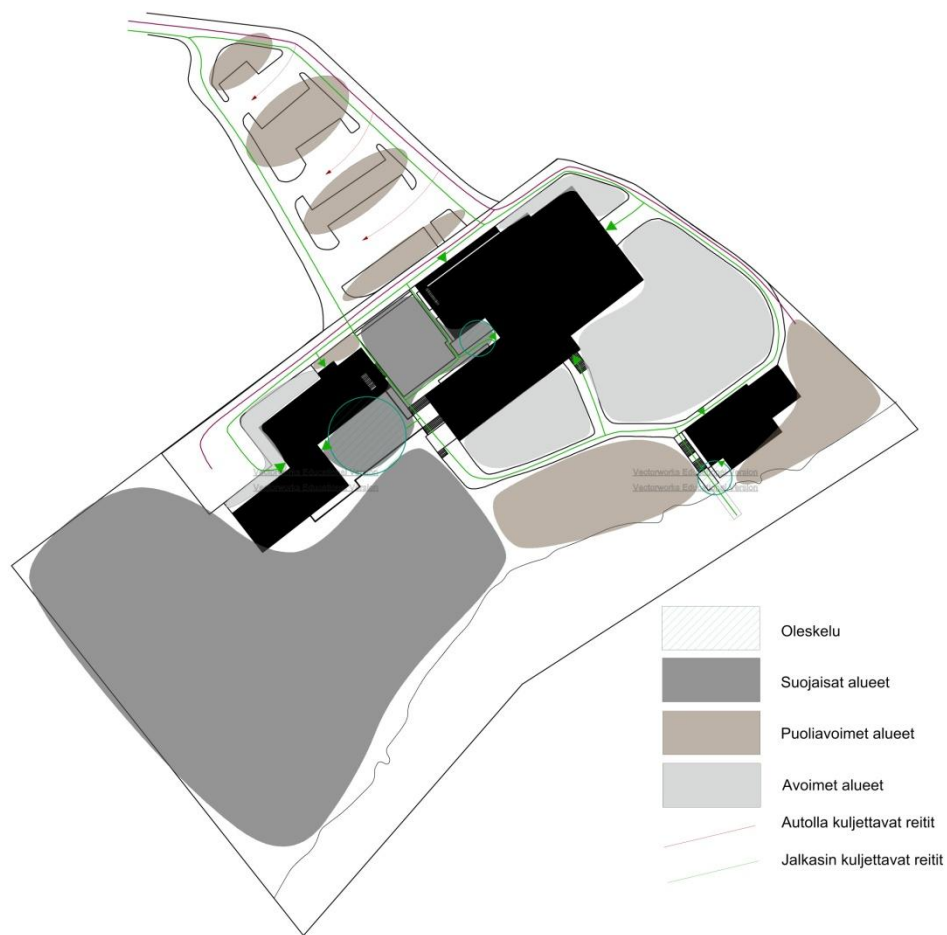
Saneeraussuunnitelman laatiminen historiallisesti arvokkaalle ja suojellulle pihaympäristölle edellyttää perusteellista inventointityötä, kohteeseen tutustumista sekä kirja-aineistoon perehtymistä. Opinnäytetyön raportointisuuden voidaankin katsoa olevan saneeraussuunnitelmaa pohjustava esiselvitys. Koko suunnitteluprosessi alkoi työhön liittyvän lähdeaineiston etsimisellä sekä tarvittavien suunnitelmapiiirustusten hankkimisella. Rosenbröijerin alkuperäiset suunnitelmat löytyivät arkistoituina Suomen Arkkitehtuurimuseolta Helsingistä. Pihaympäristöstä ei valitettavasti löytynyt yhtään alkuperäisiä valokuvia, lukuun ottamatta sisäpiha 2:sta löytynyttä kuvaa (Kuva 23). Pohjakartta saatiin tulostettua Helsingin kaupungin karttapalvelusta. Lähdeaineiston ja karttojen keruun jälkeen alkoi historiallinen esiselvitys jossa käytiin läpi 1900-luvun puutarhataiteen historiaa sekä analysoitiin Rosenbröijerin suunnittelutyöä. Esiselvitystyön jälkeen oli luvassa maastoinventointikäynnit, kohteen yleiskuvaus, arvotus sekä inventointikartta, ja lopuksi itse saneeraussuunnitelma.

Ennen saneeraussuunnitelman laatimista oli ensiarvoisen tärkeää selvittää hotelli Vuorannan pihaympäristön heikkoudet ja vahvuudet, sillä vähiten korjaustarvetta vaativien alueiden huomioiminen säästää aikaa, ja heikkojen alueiden suunnitteluun pystyy näin ollen varaamaan enemmän resursseja. Inventointiprosessin perusteella hotelli Vuorannan pihaympäristöstä saatiin selvitettyä kolmea eri tasoa edustavat alueet (Kuva 32). Ensimmäisellä tasolla ovat alueet, joilla tullaan tekemään paljon korjaustoimenpiteitä, ja joilla ei ole erityistä esteettistä tai historiallista arvoa. Toisella tasolla olevat alueet ovat pieniä korjaustoimenpiteitä lukuun ottamatta ennallaan säilytettäviä alueita. Kolmannella tasolla ovat alueet, jotka nykyisestä

kunnostaan riippumatta sisältävät paljon historiallista arvoa, ja ne tullaan näin ollen "restauroimaan" Rosenbröijerin alkuperäisten suunnitelmien mukaan lähes entiselleen. Suurin työpanos kohdistui siis ensimmäisen ja kolmannen tason alueiden suunnitteluun. Mikäli hotelli Vuorannan pihaympäristö tullaan tulevaisuudessa saneeraamaan tässä opinnäytetyössä esitellyn saneeraussuunnitelman mukaisesti, tulee ensisijainen korjauspanostus kohdistaa juuri potentiaalsiin sekä täysin korjattaviin alueisiin.

Kuva 32. Hotelli Vuorannan pihaympäristön korjaustoimenpiteiden vaativuus.

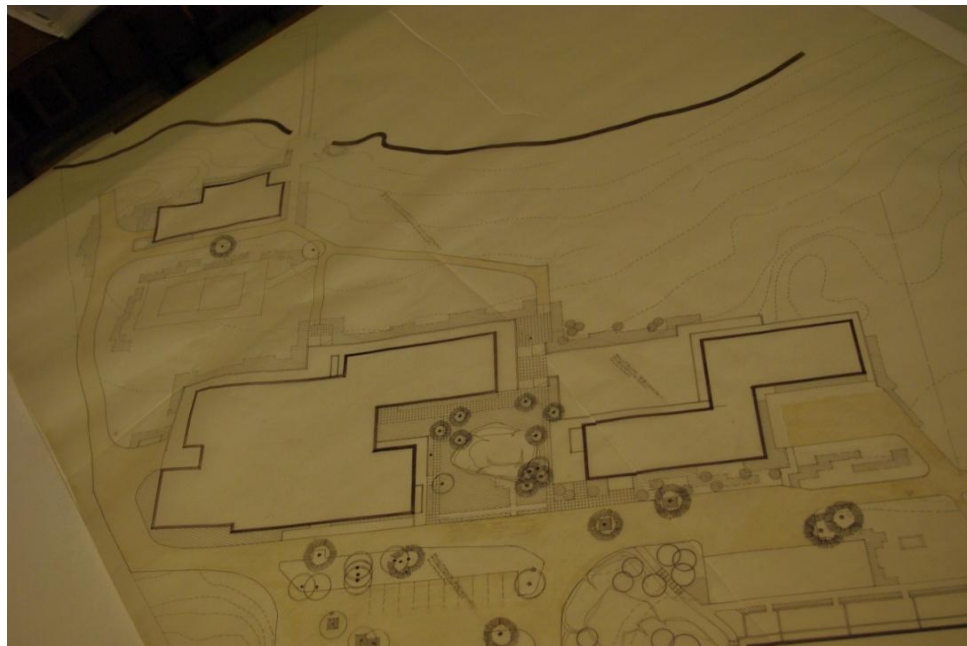

Kuva 33. Zoning -kartta hotellin pihaympäristöstä.

Suunnittelutyön helpottamiseksi alueelle laadittiin zoning- kartta (Kuva 33), josta selviävät pihan oleskelualueet, kulkureitit sekä avoimet ja suljetut tilat. Hotelli Vuorannan pihaympäristön "helmet", eli sisäpihat 1 ja 2 sijaitsevat rakennuksien välissä. Sisäpihat tarjoavat suojaisan oleskeluympäristön, mutta niiden esteettinen ja puutarhataiteellinen arvo jää valitettavasti piiloon rakennuksien lomaan. Sisäpihojen suojaisuus toimii kuitenkin hyvänä vastapainona takapihan avaruudelle sekä sieltä avautuvalle merinäkymälle. Takapihalta avautuvaa merinäkymää pehmentää rannan ympäristön puusto, eikä näkymä näin ollen ole liian paljas. Pihaympäristön kulkureitit ovat toimivat, mutta eivät esteettömät. Kulku etupihalta takapihalle kulkee sekä rakennuksien välistä sisäpihojen kautta että päärakennuksen itäpuolelta.

Hotelli Vuorannan pihaympäristölle laadittu saneeraussuunnitelma (Liite 4) vastaa tasoltaan yleissuunnitelmää. Suunnittelussa kiinnitettiin erityistä huomiota kasvivalintoihin, muotokieleen sekä pintamateriaaleihin, jotka yhdessä muodostavat eniten Rosenbröijerin tyyliä ilmentävät pihasuunnittelun elementit. Toteutussuunnitelma jätettiin laatimatta, sillä hotelli Vuorannan tulevaisuus on tällä hetkellä epävarma, eikä toteutussuunnitelmatasoisien suunnitelman katsottu näin ollen olevan tarpeellinen vielä tähän hetkeen. Yleissuunnitelman pohjalta laadittiin kuitenkin kasviluettelo sekä karkea kustannusarvio materiaaleista (Liite 5).

Rosenbröijerin alkuperäisiä suunnitelmia käytettiin apuna saneeraussuunnitelman laatimisessa (Kuva 34 ja Liite 6). Rosenbröijerin laatimat, käsi-varalla piirretyt suunnitelmat eivät vastanneet tarkkuudeltaan aivan nykypäivän toteutussuunnitelmatasoisia suunnitelmia, ja tämä osaltaan hankaloitti hieman saneeraussuunnitelman työstöä. Istutusalueisiin käytetty kasvillisuus oli kylläkin laskettu tarkasti neliömetrien mukaan, mutta suunnitelmista uupuivat esimerkiksi mitat. Rosenbröijer on laatinut tarkemmat suunnitelmat etupihalta, sisäpihoilta sekä pysäköintialueelta (Liite 6). Takapiha ja rannan ympäristö on suunnitelmissa esitetty yleispiirteisemmin ilman kasvilajikkeita ja materiaaleja. Osa suunnitelmista dokumentoitiin skannaamisen sijaan valokuvaamalla, ja se hankaloitti myös osaltaan tulkintaa. Suunnitelmat olivat kuitenkin Rosenbröijerin tapaan helppolukuisia ja selkeästi ymmärrettäviä, ja niistä sai helposti selville kasvillisuuden sijoittelun sekä muotokielen.

Kuva 34. Rosenbröijerin laatima, alkuperäinen suunnitelmakuva hotelli Vuorannasta. Kuvassa vasemmanpuoleinen rakennus on päärakennus. (Suunnitelma kuvattu Suomen Arkkitehtuurimuseossa)

Inventointikäynneillä todettiin että alkuperäiset suunnitelmat eivät kaikilta osin olleet toteutuneet pihan rakennusvaiheessa, joten toteutumattomat osat jätettiin myös saneeraussuunnitelmasta pois. Alkuperäisissä suunnitelmissa on myös kasveja joiden saatavuus osoittautui nykypäivänä heikoksi, joten osa kasvillisuudesta on vaihdettu helpommin saataviin vaihtoehtoihin. Esimerkiksi alkuperäisissä suunnitelmissa esiintyvä soikkovuorenkilpi (*Bergenia crassifolia*) korvattiin perinteisemmällä herttavuorenkilvellä (*Bergenia cordifolia*). Kokonaisuudessaan saneeraussuunnitelmassa, kuten myös alkuperäisissä suunnitelmissa, on käytetty vain noin kahtakymmentä eri kasvilajia.

Rosenbröijer on alunperin suunnitellut pihan muotokielen noudattamaan hänelle tyypillistä ratkaisua, jossa muotokieli on hyvin suoralinjaista rakennuksien läheisyydessä, ja josta se pehmenee yhdistyen luonnollisesti metsän reunaan. Alkuperäisissä suunnitelmissa käytetty geometrinen ja

linjakas muotokieli haluttiin säilyttää myös saneeraussuunnitelmassa (Kuva 35). Pehmeitä muotoja ei ole juuri käytetty rakennuksien läheisyydessä, ja muotokieli onkin suorakulmaista ja -linjaista kasvillisuusalueilla, oleskelualueilla sekä kulkureiteillä. Mutkittleva "kasvimato" toistuu etupihan puolella sekä pysäköintipaikalla, ja takapiha rantoineen ja kulkureitteineen jää pehmeälinjaiseksi ja luonnolliseksi. Massaistutuksia on käytetty pää-rakennuksen läheisyydessä. Sisäpiha 1 on muotokieleltään ja olemukseltaan luonnonmukaisempi kuin sisäpiha 2, sillä sisäpiha 2 ensisijainen tarkoitus on kuitenkin tarjota toimiva ja viihtyisä oleskelutila. Sisäpiha 1 tarkoituksena on toimia ennemmin virkistävänä viherkaistaleena rakennuksien välissä, eikä se sinällään sisällä siis oleskeluun tarkoitettuja toimintoja.

Kuva 35. Muotokieli pyrittiin toteuttamaan mahdollisimman tarkasti Rosenbröijerin alkuperäisten suunnitelmien mukaan. (Kuvakaappaus saneeraussuunnitelmasta)

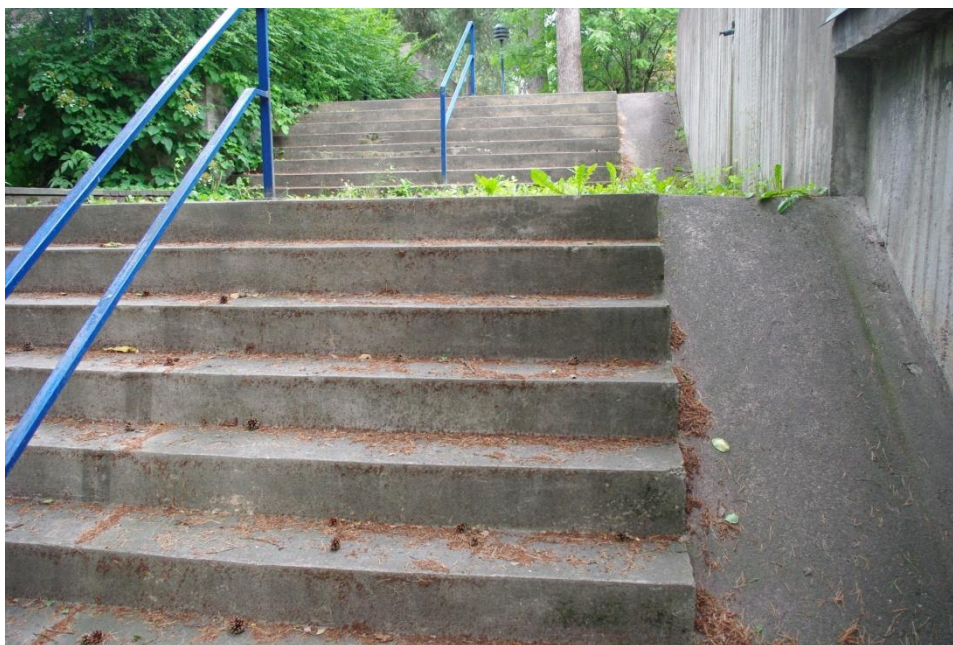
Saneeraussuunnitelmassa onnistuttiin kokonaisuudessaan noudattamaan alkuperäisten suunnitelmien yleisilmettä niin muotokielen, kasvillisuuden kuin materiaalienkin osalta. Saneeraussuunnitelmaan tehtiin kuitenkin myös joitakin alkuperäisistä suunnitelmista poikkeavia ratkaisuja.

Erilaiset pihasuunnittelua koskevat määräykset aiheuttivat pieniä ristiriitaisuuksia koskien kasvillisuuden sijoittelua sekä esteettömyyttä. Rosenbröijerin laatimissa suunnitelmissa osa puista on sijoitettu aivan rakennuksien viereen, vaikka nykyisten suositusten mukaan puut tulisi sijoittaa vähintään kuuden metrin päähän rakennuksesta (InfraRYL 2010). Näin ollen puut, jotka joko tällä hetkellä, tai alkuperäisissä suunnitelmissa, sijaitsevat lähempänä kuin kuusi metriä rakennuksesta, tullaan poistamaan tai jätetään saneeraussuunnitelmasta pois. Alkuperäisissä suunnitelmissa on käytetty köynnöskasveja, jotka on ohjattu suoraan seinustoille sekä muureille. Saneeraussuunnitelmassa köynnöskasvillisuus säilytetään niissä paikoissa missä köynnöksille on mahdollisuus rakentaa köynnöstuki. Pääsisäänkäynnin luona köynnökset sijoitettiin kasvamaan maata pitkin. Näin pala

alkuperäistä suunnitelmaa saatiin tuotua saneeraussuunnitelmaan hieman erilaisessa muodossa.

Hotelli Vuorannan esteettömyys on ollut tähän päivään asti hieman kyseenalainen, varsinkin kun ottaa huomioon sen että kyseessä on kuitenkin palvelukäyttöön tarkoitettu ympäristö. 1970-luvun alussa, jolloin hotelli Vuoranta on rakennettu, esteettömyyskysymykset olivat kuitenkin vasta tulleet esille, ja vuonna 1973 rakennuslainsäädäntöön saatiin valmisteltua pykälä joka edellytti yleisön käyttöön tarkoitettuja tiloja rakennettaessa riittävän huomion kiinnittämistä myös liikuntarajoitteisiin henkilöihin (Könkkölä, 2010). Nykypäivänä julkisten palvelurakennusten pihat suunnitellaan esteettömyyden erikoistason mukaisesti, ja muut liike- ja toimistorakennukset esteettömyyden perustason mukaisesti (Viherympäristöliitto ry. 2011, 45).

Hotelli Vuorannassa kulku etupihalta takapihalle onnistuu kolmea eri reittiä pitkin; rakennuksien sisältä, sisäpihojen läpi (Kuva 36) tai päärakennuksen itäpuolelta kiertäen. Näistä reiteistä viimeiseksi mainittu on esteetömin, mutta selvästi pisin reitti. Sisäpihoille pääsy on liikuntarajoitteiselta ilman avustusta hankalaa. Kulku kummallekin sisäpihalle on liikuntarajoitteiselle mahdollista rakennuksien sisäkautta, mutta sisäpiha 2:lle ei ole ollenkaan esteetöntä kulkua ulkokautta. Esteettömyyteen liittyvät kysymykset tulee ottaa tarkemmin huomioon viimeistään silloin kun hotelli Vuorannan käyttöönotto tulee ajankohtaiseksi, ja erityisesti kulku pääsisäänkäynnille tulisi tällöin huomioida vähintään siirrettävän rampin avulla.

Kuva 36. Sisäpihoilta takapihalle johtavat portaat kuuluvat suojelun piiriin joten niiden korvaaminen voi olla mahdotonta.

5 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Historiallisten ja suojeltujen pihaympäristöjen saneerausta käsittelevä opinnäytetyö oli kokonaisuudessaan mielenkiintoinen ja opettava prosessi, joka alkoi 1900-luvun puutarhataiteen historiasta päättyen valmiiseen saneeraussuunnitelmaan. Ajoittain tuntui turhauttavalta käydä läpi lähdeaineistoa joka käsitteli sata vuotta sitten ilmenneitä puutarhataiteen tyyllivirtauksia, kun lopputulos tulisi kuitenkin olemaan vain saneeraussuunnitelma huonokuntoiseksi ja epäsiistiksi päässeestä hotellin pihasta. Ilman historiaa ei kuitenkaan olisi nykyaikaa. Kun halutaan saneerata jokin historiallisesti arvokas kohde, oli se sitten rakennus tai piha, tulee juuri sen historiaan ja menneisyyteen kiinnittää erityistä huomiota. Suunnitelman laatimista edeltävä kohteen inventointi antaa hyödyllistä tietoa korjattavasta kohteesta, ja siitä saatavat tulokset toimivat hyvänä pohjana suunnitelmaa laadittaessa.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli laatia yleissuunnitelmatasoinen saneeraussuunnitelma puutarhataiteellisesti arvokkaalle hotelli Vuorannan pihaympäristölle. Koska kohde oli historiallisesti arvokas ja suojeltu kokonaisuus, tuli suunnittelua edeltävään esiselvitystyöhön kiinnittää erityistä huomiota, ja näin ollen esiselvitys on myös oleellinen osa tätä opinnäytetyötä. Opinnäytetyön inventointiprosessi vastasi tasoltaan yleisinventointia, ja inventointiprosessissa pyrittiin noudattamaan Ranja Hautamäen kirjassa Portti puutarhaan - historiallisten puutarhojen inventointiopas (2000) esiteltyjä inventointityön periaatteita ja vaiheita. Yleisinventointi oli tarkkuudeltaan tähän työhön nähden riittävä. Inventointiprosessiin kului silti lähes puolet koko opinnäytetyön työstöön käytetystä ajasta, mutta hyvän pohjatiedon hankkiminen helpotti huomattavasti suunnitelman laadintaa. 1900-luvun puutarhahistorian sekä modernismin tarkastelu vaikuttaa ehkä lopullisen saneeraussuunnitelman kannalta epäoleellista, mutta tarkastelu pyrittiin pitämään suppeana ja tarkoitus oli pohjustaa Rosenbröijerin, 1900-luvun modernin maisema-arkkitehdin, suunnittelutyylä käsittelevää osiota.

Inventointiprosessista voi saada hyvinkin mittavan projektin riippuen kohteen suuruudesta ja siitä kuinka syvälle inventoinnissa halutaan mennä. Historiallisten kohteiden inventointi on tärkeää ja arvokasta työtä, sillä sen avulla saadaan tietoa muun muassa puutarhaperinnön laajuudesta sekä nykytilasta Suomessa (Hautamäki 2000, 6). Inventoinneilla voitaisiin pelastaa monia ilkeivallan, käyttämättömyyden tai hoidollisen laiminlyönnin kohdanneita puistoja ja pihvoja. Jonkin historiallisesti arvokkaan kohteen inventointi voisi siis sellaisenaan olla esimerkiksi hyvä opinnäytetyöaihe.

Opinnäytetyön lähdekirjallisuuden etsinnässä oli yllättävää huomata kuinka hankalaa oli ajoittain löytää sopivaa lähdemateriaalia. Suomen 1900-luvun puutarhataiteen historiaa käsittelevä aineisto rajautui tämän opinnäytetyön osalta vain muutamaan kirjaan, ja valtaosa lähteistä muodostui Internet-sivustoista. Rosenbröijeriä käsittelevän osion lähteet ovat tätäkin rajallisemmat. Puutarhahistoriallisten kohteiden tiedonkeruussa kannattaa-kin kääntyä esimerkiksi Arkkitehtuurimuseon tai Museoviraston puoleen.

Rakennetun ympäristön suojele nostatti monia kysymyksiä koskien rakennusperintöä ja sen kunnioittamista. Rakennetun ympäristön suojelulla pyritään turvaamaan suojeltu kohde ja säilyttämään se myös tuleville sukupolville. Suojelua hallinnoivien tahojen lisäksi oman elinympäristön suojele n tulisi kuulua myös tavallisille kansalaisille. Hotelli Vuorantaan tehdyt inventointikäynnit kuitenkin osoittivat, että myös suojeltu kohde voi olla hoidollisen laiminlyönnin uhrina. Vaikka hotelli onkin ollut tyhjillään muutaman vuoden, ei sen tulisi estää säännöllistä piha-alueen hoitoa ja ylläpitoa, varsinkin kun kohteen tiedetään olevan suojeltu. Onko kyse yksinkertaisesti välinpitämättömyydestä? Ihmiset jotka eivät ole perehtyneet puutarha-alaan tai sen historiaan, tuskin mieltävät rakennettuja viherympäristöjä suojelun arvoiksi kohteiksi. Mediassa ihmisten mielenkiinto johdetaan rakennetun ympäristön suojelua koskevissa asioissa helpommin rakennuksiin kohdistuvaan suojeluun, ja rakennusarkkitehtuurista löytyy enemmän tietoa myös esimerkiksi kirjallisuudesta. Rakennukset saattavat olla ihmisille konkreettisempia ilmentymiä kuin viheralueet, jolloin rakennettu viherympäristö vain sulautuu osaksi sitä katuvaan jota ihmiset näkevät päivittäin, ja näin sen hoidollinen laiminlyöntikin helpottuu.

Hoidollisesti laiminlyöty viheralue ei tuo säästöjä omistajalleen, ja korjaustoimenpiteisiin voi mennä enemmän rahaa kuin ylläpitoon olisi aikoihin mennyt. Näiden pohdintojen saattelemana olisikin mielenkiintoista tietää enemmän tavallisten ihmisten todellisesta suhtautumisesta omaan elinympäristöönsä. Mitä ihmiset ajattelevat rakennetuista, erityisesti vanhoista ja historiallisista, viherympäristöistä? Minkälaiset kohteet ovat heidän mielestään suojelemisen arvoisia? Ovatko rakennetut viherympäristöt yhtä arvokkaita kuin esimerkiksi rakennukset? Yhtä lailla rakennetut viherympäristöt kuitenkin sisältävät ihmiskunnan historiaa kuin rakennuksetkin.

LÄHTEET

- Arkkitehtuurimuseo. n.d. Postmodernismi.
<http://www.mfa.fi/lisatietoa-1980> Viitattu: 17.1.2014
- Arkkitehtuurimuseo. n.d. Maj-lis Rosenbröijer. Arkkitehtiesittelyt.
<http://www.mfa.fi/arkkitehtiesittely?apid=15914958> Viitattu: 19.3.2014
- Hautamäki, I. 2010. Nykytaide ja hermeneuttinen filosofia. Filosofia.fi.
<http://filosofia.fi/node/5072> Viitattu: 19.3.2014
- Hautamäki, R. 2000. Portti puutarhaan - Historiallisten puutarhojen inventointiopas. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 21. Helsinki: Edita Oy.
- Häyrynen, M. & Eskola, T. & Frondelius, S. & Leskinen, P. 2001. Hortus fennicus - Suomen puutarhataide. Viherympäristöliitto ry. Puutarhataiteen seura ry. Forssa: Forssan kirjapaino.
- Kivilaakso, A. 2010. Rakennusperintö suojelun kohteena. Suomen rakennustaiteen museo.
<http://www.mfa.fi/files/mfa/Rakennussuojelu/Rakennussuojelu.pdf>
Viitattu: 2.4.2014
- Koho, T. 1999. Modernismi suomalaisessa arkkitehtuurissa 1900-1960. Rakennustieto Oy. Tampere: Kirjapaino Tammer-Paino Oy.
- Könkkölä, M. 2010. Esteetön ympäristö on ihmisoikeus. Invalidiliitto ry.
http://www.esteeton.fi/portal/fi/estettomyysprojektit/vyp/esteeton_ymparisto_on_ihmisoikeus/ Viitattu: 8.4.2013
- Laki rakennusperinnön suojelemisesta 498/2010. Viitattu 3.5.2014
- Lehtonen, M. Kulttuurintutkimus modernin kritiikkinä. Filosofinen aikakauslehti n&n.
http://netn.fi/194/netn_194_leht.html Viitattu: 17.1.2014
- Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999. Viitattu: 3.5.2014
- Muinaismuistolaki 295/1963. Viitattu: 3.5.2014
- Museovirasto. 2011. Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus.
http://www.nba.fi/fi/kulttuuriymparisto/rakennusperinto/suojelu/suunnittelu_ja_kaavoitus Viitattu: 3.2.2014
- Museovirasto. 2012. Inventointi.
<http://www.nba.fi/fi/kulttuuriymparisto/rakennusperinto/inventointi> Viitattu: 6.2.2014
- Museovirasto. 2013. Rakennussuojelu.
<http://www.nba.fi/fi/kulttuuriymparisto/rakennusperinto/suojelu> Viitattu: 4.2.2014

Museovirasto & Ympäristöministeriö. 2010. Suojellut rakennukset suomessa. Määräykset ja kohdejoukon kuvaus.
<http://www.nba.fi/fi/File/1836/suojellut-rakennukset-maaritykset-ja-kohdejoukot.pdf> Viitattu: 12.4.2014

Perustuslaki 731/1999. Viitattu: 3.5.2014

Rosenbröijer, M-L. & Ahmavaara, A-L. 1968. Pihoja ja puutarhoja. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otavan kirja- ja laakapaino.

Sorsa, H. 2011. Maisema-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröijer ja moderni piha. Turun yliopisto. Humanistinen tiedekunta. Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos; Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma; Maisemantutkimus. Pro gradu -tutkielma.

Sorsa, H. 2010. Maisema-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröijer. Piirustuskoelman luettelointi ja arkistointi. Puutarhataiteen seura ry. Suomen rakennustaiteen museo. Helsinki.
www.gardenartsociety.fi/pdf/RosenbroijerWeb.pdf Viitattu 30.3.2014

Stenroos, H. 1973. Oy Alko Ab:n koulutuskeskus Vuoranta, Vuosaari, Helsinki. Eripainos Arkkitehti 4/ss. Helsinki: Sanomapaino.

Vallius, A. n.d. Modernismi ja postmodernismi. Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitos. Jyväskylän yliopisto.
http://www.jyu.fi/taiku/aikajana/taidehist/th_ny_modernismi.htm Viitattu: 17.1.2014

Valtioneuvoston kanslia. 2002. Kansallinen rakennuspoliittinen ohjelma. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 2002/1. Helsinki.
<http://vnk.fi/julkaisukansio/2002/j01-03-kansallinen-rakennuspoliittinen-ohjelma/pdf/fi.pdf> Viitattu: 2.4.2014

Varonen, M. n.d. Funktionalismi. Taideteollisuuden historiaa. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
<http://oppimateriaalit.jamk.fi/taideteollisuus/funktionalismi/> Viitattu: 13.1.2014

Varonen, M. n.d. Art nouveau ja jugend. Taideteollisuuden historiaa. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
<http://oppimateriaalit.jamk.fi/taideteollisuus/art-nouveau-ja-jugend/> Viitattu: 19.3.2014

Viherympäristöliitto ry. 2011. Pihan yleinen rakentamistapaohje 2011. Viherympäristöliiton julkaisu nro 51. Tampere: Tammerprint.

Wikispaces. n.d. Modernismi.
<http://ai-5-4-tyylikaudet.wikispaces.com/Modernismi> Viitattu: 19.3.2013

Wikispaces. n.d. Miten modernismi näkyi muissa taiteissa.
<http://ai53tyylikaudet.wikispaces.com/Miten+modernismi+n%C3%A4kyi+muissa+taiteissa%3F> Viitattu: 13.1.2014

Ympäristöministeriö. 2014. Kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön hoidon keinot.

<http://www.ymparisto.fi/fi->

FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Elinymparisto/Kulttuuriymparisto_ja_rakennusperinto/Kulttuuriympariston_hoidon_keinot Viitattu 12.4.2014

ROSENBRÖIJERIN USEIN KÄYTTÄMIÄ KASVEJA

Rosenbröijerin usein käyttämiä kasveja**Puut**

<i>Aralia mandshurica</i>	piikkiaralia (Pirunkeppi)
<i>Amelanchier</i> sp.	tuomipihlajat
<i>Prunus</i> sp.	kirsikat
<i>Tsuga</i> sp.	hemlokit
<i>Pseudotsuga menziesii</i>	douglasskuusi
<i>Juglans mandschurica</i>	mandsurianjalopähkinä
<i>Acer ginnala</i>	mongolianvaahtera

Pensaat

<i>Pinus mugo</i>	vuorimänty
<i>Rhododendron japonicum</i>	atsalea
<i>Rhododendron catawbiense</i>	alppiruusu
<i>Taxus cuspidata</i>	japaninmarjakuusi
<i>Rosa</i> sp.	ruusut
<i>Rodgersia</i> sp.	valeangervot
<i>Astible</i> sp.	jaloangervot
<i>Hydrangea</i> sp.	hortensiat
<i>Berberis</i> sp.	happomarjat
<i>Cotoneaster</i> sp.	tuhkapensaat
<i>Aronia</i> sp.	aroniat

Perennat

<i>Sedum spurium</i>	kaukasianmaksaruoho
<i>Ligularia stenocephala</i>	aurinkonauhus
<i>Ligularia dentata</i>	kallionauhus
<i>Eremus robustus</i>	marssinlilja
<i>Bergenia crassifolia</i>	soikkovuorenkilpi
<i>Lilium</i> sp.	liljat
<i>Paeonia</i> sp.	pionit
<i>Aquilegia</i> sp.	akileijat

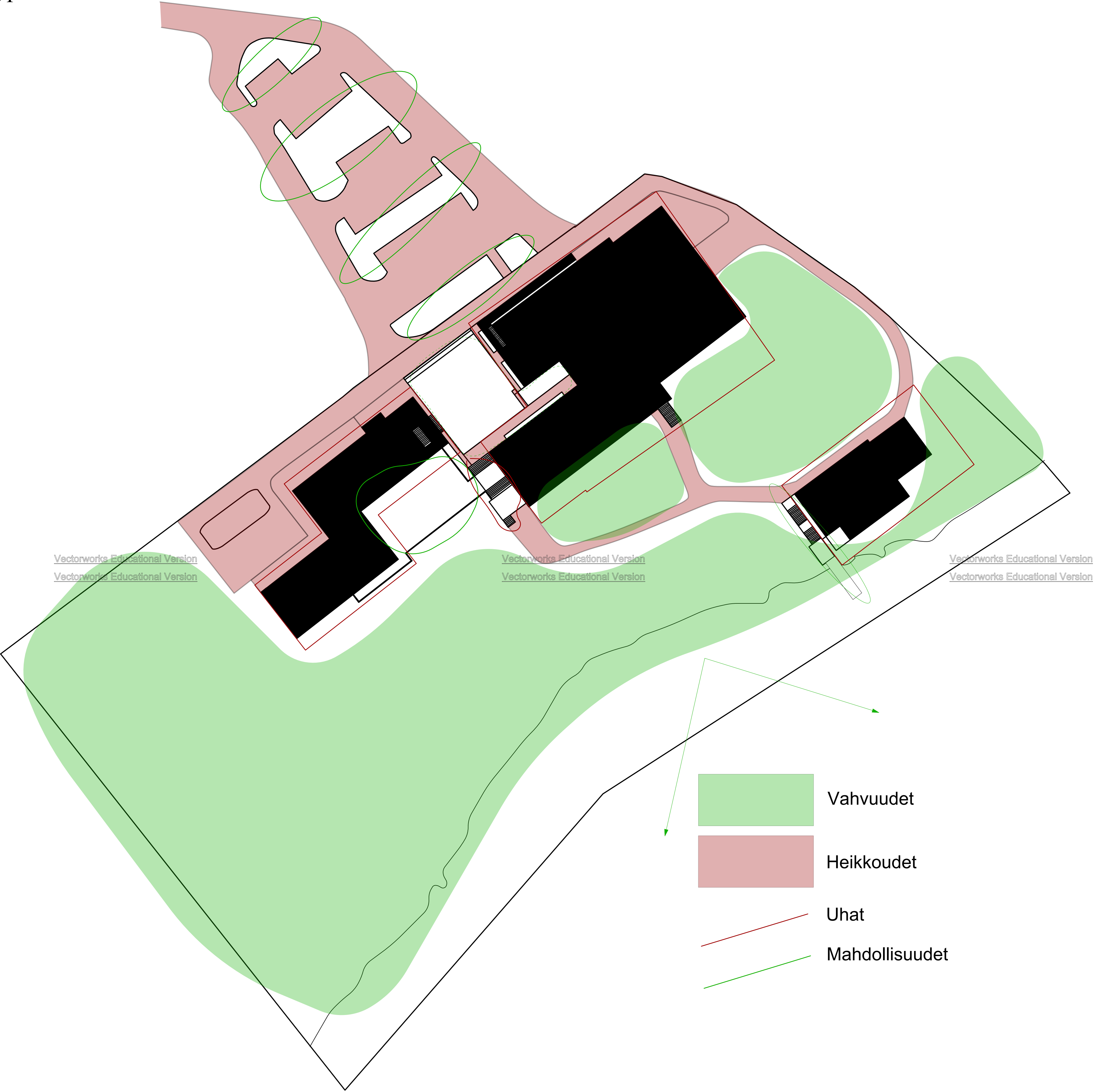
Sipulikasvit

<i>Tulipa</i> sp.	tulppaanit
-------------------	------------

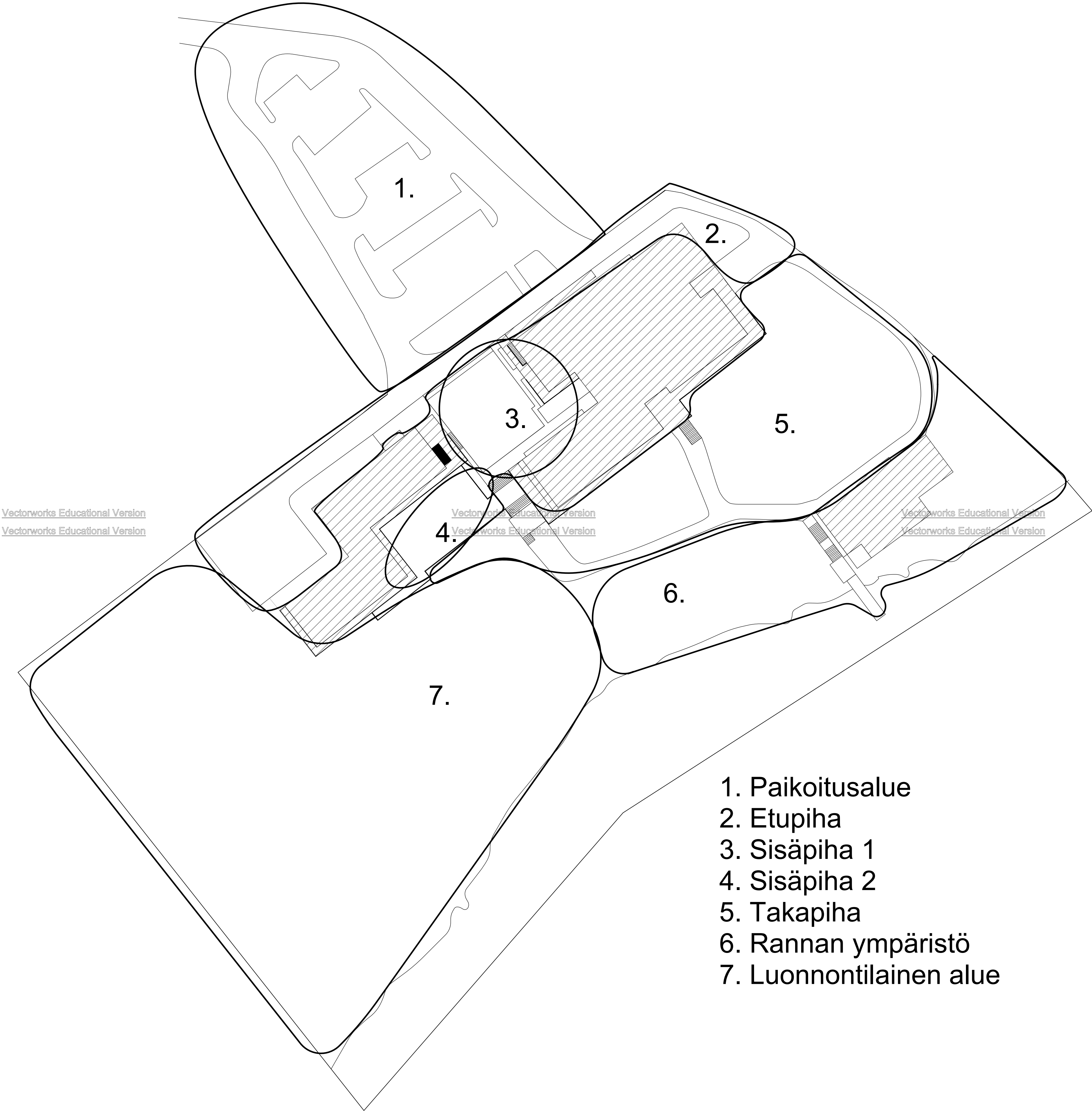
Köynnökset

<i>Celastrus orbiculatus</i>	japaninkelasköynnös
<i>Actinidia kolomikta</i>	kiinanlaikkuköynnös
<i>Clematis jackmannii</i>	jalokärhø

SWOT

ALUEJAKO

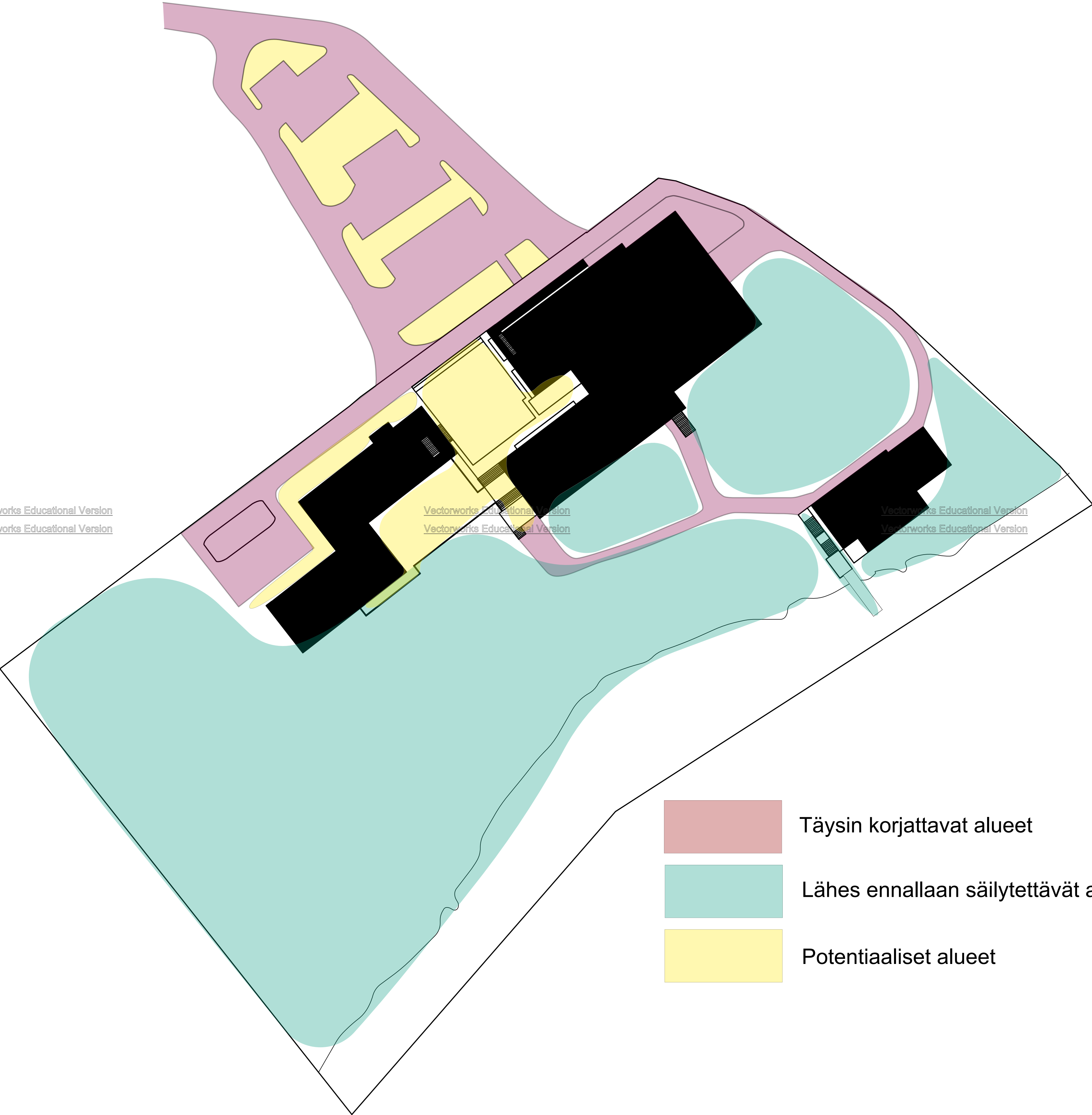
- 1. Paikoitusalue
- 2. Etupiha
- 3. Sisäpiha 1
- 4. Sisäpiha 2
- 5. Takapiha
- 6. Rannan ympäristö
- 7. Luonnontilainen alue

KORJAUSTOIMENPITEIDEN VAATIVUUS

Vectorworks Educational Version
Vectorworks Educational Version

Vectorworks Educational Version
Vectorworks Educational Version

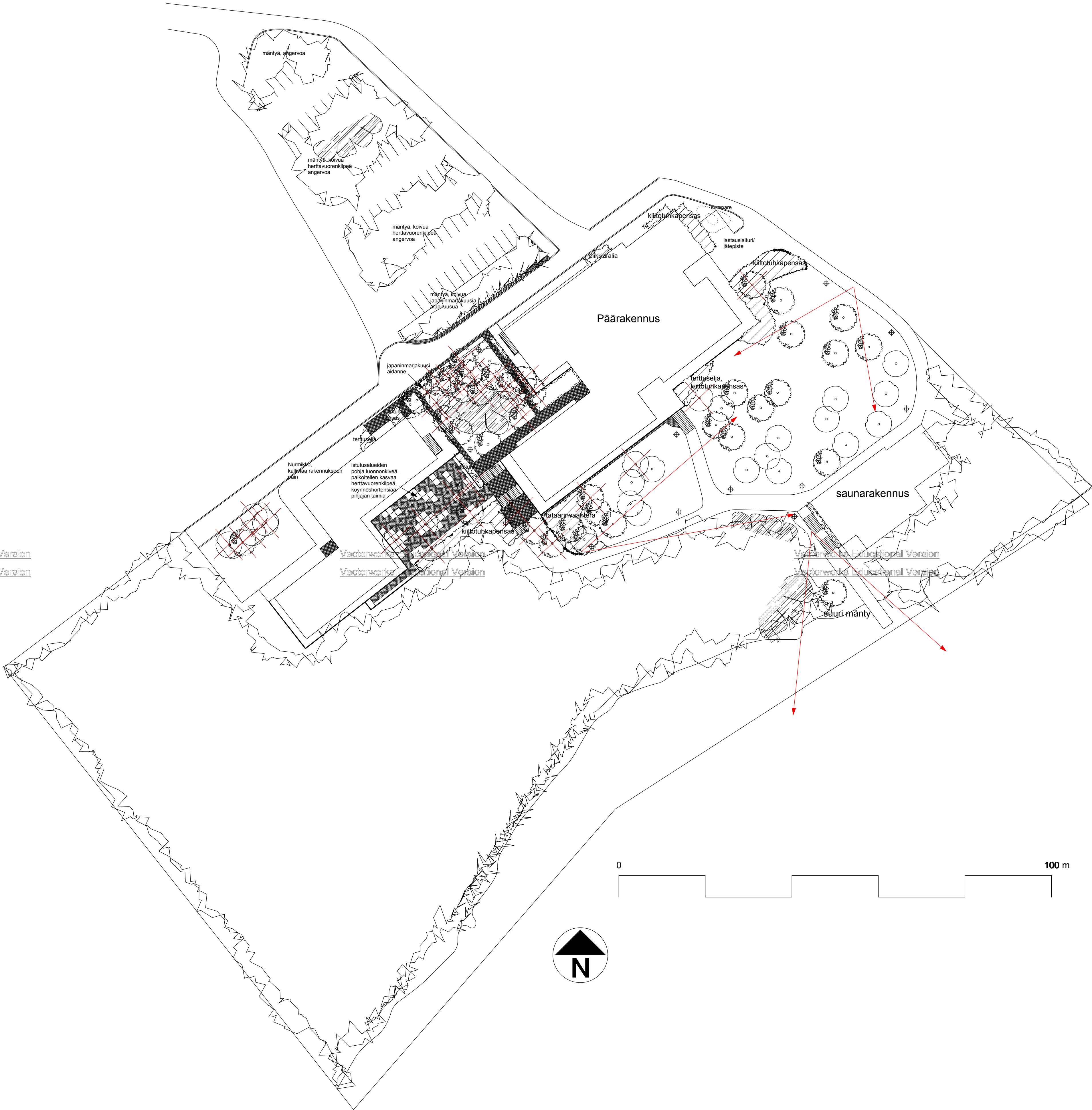
Vectorworks Educational Version
Vectorworks Educational Version

- Täysin korjattavat alueet
- Lähes ennallaan säilytettävät alueet
- Potentiaaliset alueet

ZONING

- Seulanpääkivi
- Betonikivilaatta
- Pensasistutusalue
- Poistettava pensasistutusalue
- Metsä/puustoinen alue
- Havupuu
- Lehtipuu
- Poistettava puu
- Kalliopaljastuma
- Valaisin
- Näkymä

Helsinki, Vuosaari	2	
Hotelli Vuoranta Viislandinkuja 4 00980 Helsinki	Pääpiirustus Inventointikartta	1:500
Maria Raunio Hortonomi AMK	2.5.2014	

SANEERAUSSUUNNITELMA

Hotelli Vuoranta

Yleissuunnitelma

Kasviluettelo							
	Laji	Taimikoko	Määrä	Ist.tiheys/Väli	Vyöhyke	Taimityyppi	
Puut							
	SoAu	Sorbus aucuparia, kotipihlaja	4-6 rym	3		I-VIII	paakku
	ArEl	Aralia elata, piikkiaralia	4-7 rym	1		I-II	paakku
Pisy	Pinus sylvestris, (metsä)mänty	60-80 cm	2		I-VIII	paakku	
Pensaat							
	PIMu`Pu`	Pinus mugo `Pumilio`, kääpiövuorimänty	20-30 cm	274	60 cm	I-VI	astia
	CoLu	Cotoneaster lucidus, kiiltotuhkapensas	30-50 cm	425	70 cm	I-V	astia
	BeTh	Berberis thunbergii, japaninhappomarja	30-50 cm	213	60 cm	I-IV	astia
	RhCa	Rhododendron `Catawbiense Grandiflorum`, puistoalppiruusu	30-40 cm	10	90 cm	I-II(III)	astia
	TaCu	Taxus cuspidata `Nana`, japaninmarjakuusi	30-40 cm	30	50 cm	I-II(III)	astia
	CoHo	Cotoneaster horizontalis, sulkatuhkapensas	30-40 cm	60	70 cm	I-II	astia
Perennat							
	As`WeGl`	Astilbe arendsii `Weisse Gloria`, tarhajaloangervo	146	35 cm		astia	
	As`PeBl`	Astible japonica `Peach Blossom`, jaloangervo	105	35 cm		astia	
	BeCo	Bergenia cordifolia, herttavuorenilpi	1135	30 cm		astia	
	RoAe	Rodgersia aesculifolia, sormivaleangervo	129	50 cm		astia	
	LIWi	Ligularia wilsoniana, kultanauhus	102	30 cm		astia	
	LISo	Liatris spicata, punatähkä	78	30 cm		astia	
Köynnökset							
	CeOr	Celastrus orbiculatus, japaninkelasköynnös	5	100 cm	I-IV(V)	astia	
HyAn	Hydrangea anomala subsp. Petiolaris, köynnöshortensia	8	100 cm	I-III	astia		

Vectorworks Educational Version

Vectorworks Educational Version

- Rakennus
- Parveke
- Asfaltti
- Nurmikko
- Maanpeitekasvillisuus
- Lehtimetsä
- Seulanpääkivi
- Somerokivi
- Betonilaatta
- Kalliopaljastuma
- Olemassaoleva havupuu
- Olemassaoleva lehtipuu
- Olemassaoleva pensasistutus
- Valaisin

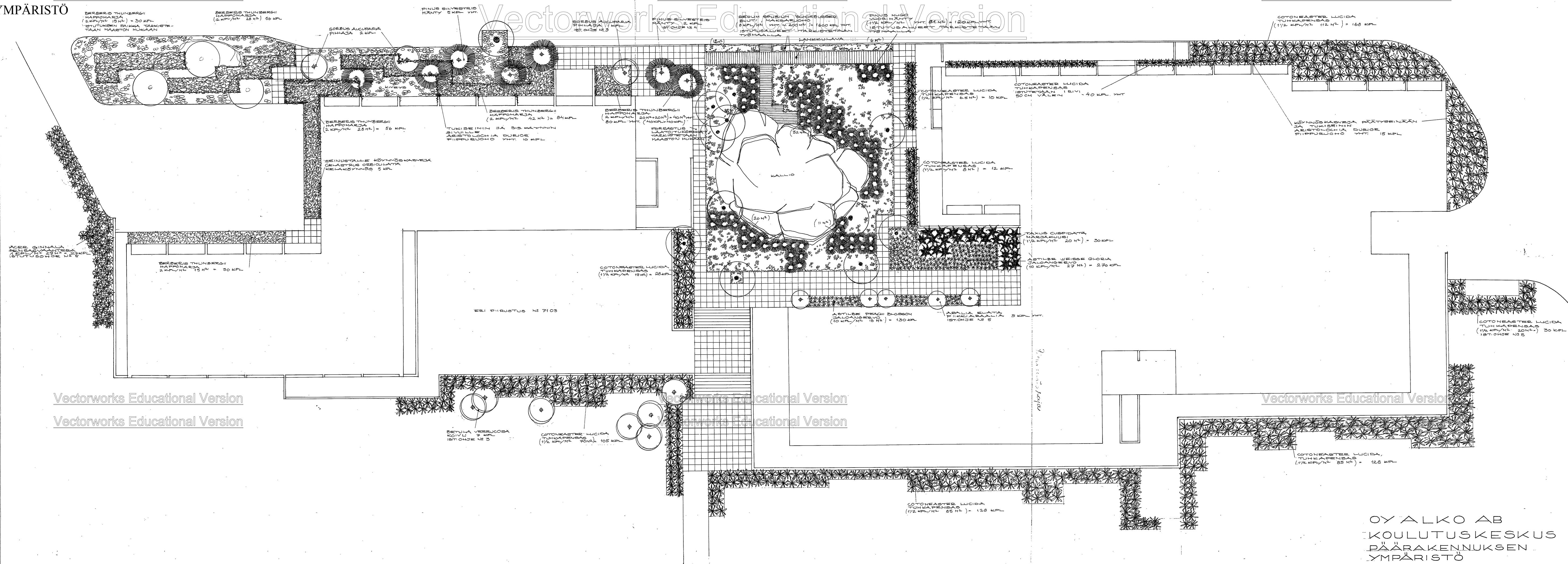
Vectorworks Educational Version

Vectorworks Educational Version

Helsinki, Vuosaari	2	
		Pääpiirustus
Hotelli Vuoranta Vilsländinkuja 4 00980 Helsinki		Yleissuunnitelma 1:500
Maria Raunio Hortonomi AMK	2.5.2014	

Materiaalien kustannusarvio ja määrät								
Hinnat eivät sisällä kuljetusta ja työtä								
			Määrä yht.		Yksikköhinta		Kokonaishinta	
Pintarakenteet								
Betonikivi- ja laattapäällysteet	Betonilaatoitus	Rudus 498x498x50 mm betonilaatta, harmaa	268	m2	24	€/m2	6432	€
	Somero/singeli kivipäällyste	Singeli 8-16 mm	10,15	m3	235	€/m3	2385,25	€
	Seulanpääkivipäällyste	Seulanpääkivi 100-150 mm	122	m2	13	€/m2	1586	€
Muut päällysteet	Asfaltti (sis. asennuskerrokset ja työn)		2082	m2	10	€/m2	20820	€
	Puuritilät (sis. kiinnikkeet)	Painekyllästetty kestopuu, 50x100	2640	jm	3	€/jm	7920	€
	Terassi (sis. kiinnikkeet)	Painekyllästetty kestopuu, 28x120	980	jm	3	€/jm	2940	€
Rakennekerrokset	Kantava kerros, kiveys	Sora, 0-32	26,8	m3	18	€/m3	482,4	€
	Jakava kerros, kiveys	Murske, 0-64	80,4	m3	15	€/m3	1206	€
	Asennushiekka, kiveys	Asennushiekka 0-8	13,4	m3	20	€/m3	268	€
Reunatuot								
Reunakivet	Upotettava reunakivi	Rudus upotettava reunakivi 300 mm	401	jm	20	€/jm	8020	€
Kasvillisuusrakenteet								
Tuotteistetun kasvialustan materiaalit	Puutarhamulta		570	m3	30	€/m3	17100	€
Katteet								
Katteen materiaalit	Kuorikate	Männyn kuorikate	95	m3	40	€/m3	3800	€
	Suodatinkangas		3310,15	m2	0,5	€/m2	1655,075	€
Istutukset								
Puistopuut								
Lehtipuut	ArEl	Aralia elata, piikkiaralia	1	kpl	30	€/kpl	30	€
	SoAu	Sorbus aucuparia, kotipihlaja	3	kpl	50	€/kpl	150	€
Havupuut	Pisy	Pinus sylvestris, (metsä)mänty	2	kpl	20	€/kpl	40	€
Pensasistutukset								
Lehtipensaat	CoLu	Cotoneaster lucidus, kiiltotuhkapensas	425	kpl	5	€/kpl	2125	€
	BeTh	Berberis thunbergii, japaninhappomarja	213	kpl	6	€/kpl	1278	€
	CoHo	Cotoneaster horizontalis, sulkatuhkapensas	44	kpl	10	€/kpl	440	€
Havupensaat	RhCa	Rhododendron `Catawbiense Grandiflorum`, puistoalppiruusu	10	kpl	34	€/kpl	340	€
	TaCu	Taxus cuspidata `Nana`, japanimarjakuusi	30	kpl	28	€/kpl	840	€
	PiMu`Pu`	Pinus mugo `Pumilio`, kääpiövuorimänty	274	kpl	22	€/kpl	6028	€
Perennat								
	As`WeGl`	Astilbe arendsii `Weisse Gloria`, tarhajaloangervo	146	kpl	5	€/kpl	730	€
	As`PeBl`	Astible japonica `Peach Blossom`, jaloangervo	105	kpl	5	€/kpl	525	€
	BeCo	Bergenia cordifolia, herttavuorenilpi	1135	kpl	4	€/kpl	4540	€
	RoAe	Rodgersia aesculifolia, sormivaleangervo	129	kpl	5	€/kpl	645	€
	LiWi	Ligularia wilsoniana, kultanauhus	102	kpl	6	€/kpl	612	€
	LiSp	Liatris spicata, punatähkä	78	kpl	3	€/kpl	234	€
	CeOr	Celastrus orbiculatus, japaninkelasköynnös	5	kpl	15	€/kpl	75	€
	HyAn	Hydrangea anomala subsp. Petiolaris, köynnöshortensia	8	kpl	18	€/kpl	144	€
							93 390,73	€

PÄÄRAKENNUKSEN YMPÄRISTÖ

OY ALKO AB
KOULUTUSKESKUS
PÄÄRAKENNUKSEN
YMPÄRISTÖ
ISTUTUSSUUNNITELMA
1:100
PUUTARHASUUNNITELUTOIMISTO M-L ROSENBRÖJER
PIRSTUS N° 7105 12. 7. 71.

